

ЕНЕРГЕТИКА

Трябва ни нова стратегия в сектора - анализ на Илиян Василев

На стр. 9

ПРИЗВАНИЕ

Представяме ви: доц. Григорий Неделков, водещ специалист по образна диагностика

На стр. 19

Actavis

Наг **700 000** читатели всяка седмица

Брой 43 (124), 25 ноември - 1 декември 2014 г. (год. III)

ЖИВОТЪТ ДНЕС

www.jivotatdnes.bg

Разпространява се
безплатно

**Иванка Шаланатова,
фондация "За нашите деца":
Нулева
търпимост
към насилието**

Интервю на Галина Спасова на стр. 7

Снимка Росен ВЕРГИЛОВ

**Има начин
да се намалят
жертвите
по пътищата**

На стр. 4

**Безработица-
та гони
младите
от България**

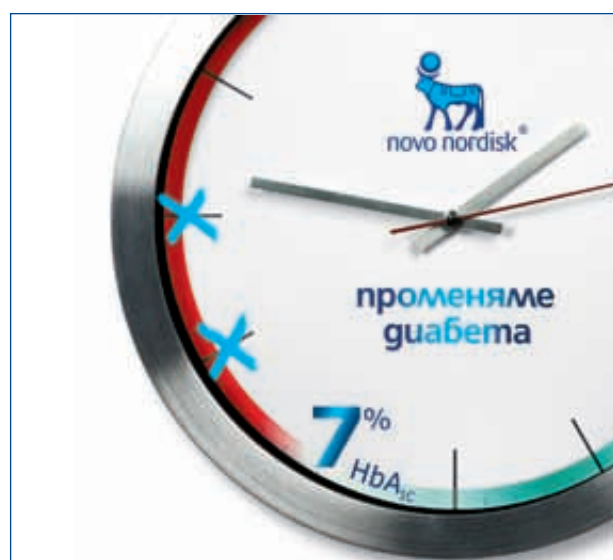
На стр. 8

**Математика-
та може и да
не е страшна
за учениците**

На стр. 12

**Сънародници-
те ни от
Балканите
имат нужда
от помощ**

На стр. 14

Гликираният хемоглобин (HbA_{1c}) е златен стандарт за оценка на лечението на захарния диабет и е критерий за дългосрочния му контрол. Той отразява средната кръвна захар през последните 2-3 месеца. За повечето пациенти целта е да постигнат и поддържат HbA_{1c} <7%, за да се намали рискът от съдови усложнения. Целта се индивидуализира в зависимост от продължителността на диабета, наличните сърдечносъдови и други съпътстващи заболявания и усложнения на диабета.

T MARKET

ЦЕНИТЕ СА ВАЛИДНИ ОТ 23 НОЕМВРИ ДО 01 ДЕКЕМВРИ

1.99 1.99 лв/кг Банани кг	0.99 0.17 лв/бр Яйца "Маркас-90" 6 броя, размер М
4.29 4.29 лв/кг Краве сирене "Трапеза" кг	1.63 1.63 лв/л Слънчогледово олио "Зарина" 1 л*
3.29 3.29 лв/кг Охладени пилешки бутчета кг, порция	

*До 6 броя на етикет и разклати на еднотипно партида

**Закулисие
подхлъзна
и футбола
по нанадолнището**

На стр. 31

Актавис на второ място като Работодател на годината 2014

Актавис ЕАД зае престижното второ място в категория "Средни и големи компании" в класацията "Работодател на годината 2014" в годишно проучване на консултантската компания Aon Hewitt. Актавис е единствената фармацевтична компания сред най-добрите работодатели в класацията в резултат на високи резултати от проучване

удовлетвореността на служителите на компанията.

Сред най-силните страни на компанията служителите на Актавис са посочили силния корпоративен имидж, динамичното развитие и инициативите, свързани с корпоративната социална отговорност. По повод високото признание изпълнителният дирек-

тор на Актавис ЕАД Илия Пашов каза: "Актавис е една от най-бързо развиващите се фармацевтични компании в световен мащаб. В началото на тази седмица Актавис обяви своето намерение да придобие още една голяма американска компания, което ще ни постави в Топ 10 на лидерите в световния фармацевтичен бранш. В България 350 служители на Актавис са заети с дейности, свързани с продажби, маркетинг и корпоративни функции. Именно на тях дължим високата оценка, която компанията ни получава като отличен работодател, и аз сърдечно им благодаря!".

Китайски партньор представи "Тракия икономическа зона" в Шенджен

Китайски бизнесмен представи пловдивската индустриална зона по време на форум на побратимените градове, който се проведе в азиатския мегаполис Шенджен. Г-н

Чангцинг Джанг бе толкова убедителен в речта си за предимствата на "Тракия икономическа зона" (ТИЗ), че след презентацията хора от аудиторията спираха българските представители, за да научат повече за красивата ни страна и възможностите за инвестиции. "Аз силно вярвам в успеха на ТИЗ, тя е на входната точка за Европа по

древния път на коприната, който сега китайското правителство осъвременява. Още повече че част от нея е Евро-китайската зона за икономическо развитие, една добра основа на икономическите отношения между Китай и Европа", изтъкна г-н Джанг. Китайският партньор в промотирането и развитието на "Тракия икономическа зона" подчерта и приятелското отношение на българите към населението на Поднебесната империя и припомни факта, че България е втората страна, прибрала Китайската народна република, и тази година се навършват 65 години от установяването на дипломатически отношения между двете държави.

На възможностите на Пловдив като инвестиционна дестинация наблегна и заместник-кметът Стефан Стоянов при представянето на Града под тепетата.

ЧЕЗ предлага опция за дистанционно заявяване на услуги

ЧЕЗ приема заявки за извършване на част от услугите си на денонощната информационна телефонна линия 0700 10 010.

За да можете да се възползвате от тази възможност, е необходимо еднократно да подпишете заявление за дистанционно обслужване в някой от Центровете за клиенти. В рамките на документа ще дефинирате таен въпрос и отговор към него, с които се легитимирате в бъдеще при заявяване на услуга.

На сайта на компанията <http://www.cez.bg/> е публикуван пълен списък на услугите, които компанията осигурява след дистанционна заявка.

Безплатните услуги се извършват веднага след заявяването им в определения срок.

Платените, чиято цена е посочена в списъка на всички предлагани услуги, се извършват след заплащане на съответната такса. Заплащането следва да бъде направено в 10-дневен срок след заявяването по телефона.

Заявления за дистанционно обслужване можете да намерите във всички Центрове за клиенти, където документите се попълват лично.

<http://www.cez.bg/>

Информационна телефонна линия 0700 10 010
Сигнали за корупция на тел. 0800 19 129

СОЦИАЛНА МРЕЖА ЗА ЗДРАВЕ

Информация за нови лечебни методи, услуги и медицински центрове

Лекари, стоматолози и фармацевти отговарят на Вашите въпроси

Възможност да намерите точния лекар или зъболекар

ТВОЯТ ЛЕКАР Е ТУК!
www.credoweb.bg

В епицентъра на медиите

Едно от малкото спортни събития, които реших да изгледам... Достойният човек признава истината и поздравява победителя. Не приказва празни приказки за това кой как му пречел - световна конспирация специално срещу него... Цялата тази история се влечи месеци наред с големи раздувки - как шампионът "бягал", страхувал се и т.н. Винаги съм твърдял, че България има нужда от образци на поведение и от вдъхновение. Тук случаят не е такъв - извинете.

Огнян Минчев

Смазващото надмощие на Кличко не сломил българския дух. Световният шампион трябвало да изтърпи срама официалната част на церемонията да мине, докато трибуните реват: "Българи, юнаци" и "Сърце, душа, за България". Скандиранията на името Пулев и на прякора му Кобрата продължиха много след като всичко за Кубрат в този мач вече бе в историята. Макар и тежко ранен от уж контузената доскоро лява ръка на Кличко, той събра последни сили, за да измъкне микрофона под слисания поглед на водещия и да благодари за подкрепата. Направи го на български, напук на протестите на говорителя, който го подканваше нетърпеливо да използва немски език в обръщението си. Лицето му бе толкова обезобразено, че се наложи, докато приветства сънародниците си, да държи торбичка с лед над дясната си скула.

Вестник "Преса"

Пулев срещу Кличко

Самохвалството на Пулев няма покритие. Защо беше надут този балон, че Кличко не може да се бие? Самохвалство, хвалби, истерия - това се организира, че Пулев е най-добрият. Той не е спортист за подражание.

Иван Бакалов

Той е добър боксьор, но за много просто му провървя. Проведе няколко ярки двубоя, всичко 20 в кариерата си, и стана претендент за титлата. Това е много искряща кариера, но той навярно си загуби главата. Много малко боеве. Пътят към шампионството не може да бъде толкова кратък. Като резултат той възприе неправилно поведение, което можеше да се очаква. Въпреки това трябва да отбележа, че ако Пулев си направи точните изводи от това поражение и от своето поведение, може да очаква добри перспективи в бъдеще и голяма кариера. Желяз му здраве и бъдещи успехи.

Владимир Кличко

Не виждам нито един боксьор в света, който може да го победи. Годишите го правят още по-силен.

Виталий Кличко

Искам да благодаря на цяла България, че беше с мен. Благодаря на хората, които дойдоха не просто да ме гледат в Хамбург, а да ме подкрепят. Доказахме не само, че сме единен народ, но и доста топъл народ. Продължавам да се развивам, да се уча, защото животът е едно училище, боксът - също. Продължаваме напред и не се отказваме. Много хора казват "горе главата", но по-нагоре няма накъде.

Кубрат Пулев

Нямам думи да изразя възхищението си от един голям мъж, характер и боец. Да, днес загуби, но със сърцето и стремежа си показа, че българите са единни. Благодаря Ви от негово име за подкрепата, която показахте по всякакъв начин. Кланям ти се, Кобра, велик си!!!

Тервел Пулев

Поздравявам Кубрат Пулев за това, че се изправи смело пред такава машина. Само за това, че беше там, че българското знаме се развя и цялата зала скандираше неговото име, той заслужава похвала и респект. България се нуждае от такива силни и достойни мъже, а сигурен съм, че неговите успехи тепърва предстоят. Чухме се и му пожелах бързо

възстановяване, защото следващите победи и световни титли съвсем скоро ще бъдат факт.

Бойко Борисов

Още след първия рунд Кубрат не се бе възстановил напълно. Тези тежки удари му повлияха на играта. Очаквахме малко да раздвижи краката, да може да се възстанови, но тежките удари го разколебаха и му разбиха тактиката. Сега трябва да почива три, четири, дори и пет месеца. После да срещне трима-четири по-слаби съперници, за да си върне самочувствието. След това вече от щаба му да гледат не само как да удрия, а и да работят в защита. Надявам се да се завърне на големия ринг.

Петър Лесов

Голямата грешка на Кубрат беше, че тръгна да се бие с Кличко още в началото. Загуби мача още преди да започне, тактически го загуби. Според мен трябваше първите 4-5, че даже 6-7 рунда да го измори, да избягва близкия бой и да чака своите моменти на крошета, каквито му нанесе през четвъртия рунд. Кубрат е много подвижен на ринга и не използва това свое силно качество.

Ивайло Маринов

Щабот не Кубрат не трябваше да го оставя да влиза в един такъв сблъсък! Той загуби толкова енергия в махленски спорове и циркове.

Палми Ранчев

Кобра, това, че си загубил битката, не означава, че си загубил войната... Ти можеш!

Христо Стоичков

Беше редно битките за титлата в тежка категория да се съживят в САЩ. В Германия не всичко беше на ниво. Щабот на Кличко диктуваше всичко около мача, а не трябва да бъде така. Ако мачът беше в Щатите, зрители и печалбите щяха да бъдат много повече. Беше ми интересно. Знаех, че Владимир ще победи, защото има повече опит и е много по-техничен. Въпреки това тайно се надявах на изненада от страна на Пулев. За съжаление обаче българинът е еднообразен боксьор.

Дон Кинг

По-тъп мач в тежка категория не бях гледал. Пет рунда бутане, три нокдауна и един нокаут. Голямо шоу, няма що. Тежката категория отдавна не е същата. Знаете какви бяха моите мачове. Аз танцувах по ринга и мачках своите съперници. Моите уважения към Кличко, но ако той се биеше по мое време, шансовете му за някой от шампионските пояси щяха да са нулеви. В същото време ясно се видя, че Пулев все още не е готов за голямата сцена.

Майк Тайсън

ПОСОКИ

Лекари с главна буква

Петър ГАЛЕВ

Никой не може да отече, че този път здравната ни система демонстрира адекватна и навременна реакция. Огромно облекчение беше да научим, че пациентът със съмнение за ебола не е хванал зловещия вирус. Но не по-малко радостно е, че нямаше проби в справянето с трудната ситуация. Защото следващия път тревогата може да не се окаже фалшива. Преди всичко стана ясно, че българските медици не си позволиха да изоставят рисковия пациент въпреки потенциалната опасност за собствения им живот. С разгарянето на световната епидемия се явиха и съмненията, че у нас никой лекар, сестра, лаборант и санитар няма да рискува себе си срещу скромната заплаता. Всички се питахме кой ще се хване да преглежда, лекува и обслужва болни от "съвременната проказа". При това без налчието на защитните средства, с които западните болници масово разполагат. Е, нито екипите на "Токуда", нито на ВМА, нито на Института по заразни и паразитни болести нарушиха Хипократовата клетва. Нямаше истерия, хаос, нито информационен вакуум. Това създава модел за действия и при други изпитания, които рано или късно връхлитат общественото здраве. Видяхме, че е възможно администрацията да бъде активна полезна страна, а не просто министерска шапка на системата. Стрес тестът, изпратен от случайността, доказва, че когато има висок морал и професионализъм, дори материалният недостиг може да се преодолее. Сега остава здравеопазването да използва тази добра начална скорост, за да смаже механизма, по който ни оказват медицинска помощ и във всекидневието.

СТОП КАДЪР

До Коледа има близо месец, но децата вече могат да пускат писмата си до добрия старец

Кое е работещото решение да се намалят жертвите на пътя?

Иван Вълков, председател на комисията по транспорт в 41-вото народно събрание

Не бива да се бърза с краткосрочни мерки

Подходът трябва да е комплексен, както това беше започнато през 2011 г. с приемането на Стратегията за безопасност на движението до 2020 г. Този стратегически документ беше приет от Министерския съвет и е свързан с европейските директиви. Целта е намаляване на транспортните произшествия наполовина през 2020 спрямо 2010 г. За постигането на тези действия имаше последователни законодателни мерки. Затова не бива да се бърза и с краткосрочни мерки да се опитваме да решаваме въпросите, които след това продължават да задълбочават нерешените проблеми. В тази насока беше създа-

ден и Фонд за безопасност на движението. Той започна да функционира през 2012 г. Неговата цел бе да се събират средства от нарушения на водачите и те да отиват в посока превенция и повишаване на контрола със закупуването на нови технически средства. За съжаление вече втора година наблюдаваме, че в този фонд не се случва нищо. С него за първи път се създаде възможност средствата да бъдат изразходвани само за дейности, пряко свързани с безопасността на движението. Зададох въпрос на министъра на вътрешните работи от служебното правителство, на който не ми беше отговорено, но

ще попитам и настоящия министър какви са събраните средства в този фонд и как те са изразходвани. Друг проблем е, че част от камерите бяха спрени заради решение на ВАС и това е една от мерките, които законодателно и възможно най-бързо това Народно събрание трябва да промени. Ако искаме да имаме добри резултати, всички, които участват в движението - институции, ведомства, контролни органи, самите участници - водачи и пешеходци, трябва да подхождаме отговорно към този процес, защото даваме много жертви, а това трябва да се промени.

Владимир Тодоров, председател на Българската асоциация на пострадалите при катастрофи

Спешно да се възстановят мобилните камери

Това, което спешно трябва да се промени в законодателството и в работата на администрацията, е свързано с 25-30-процентния ръст на катастрофите. На 30 януари тази година ВАС забрани използването на мобилни камери и електронен фиш и в момента пътната мрежа на страната се контролира само с 15-16 стационарни камери. Резултатът е, че имаме около 50-60 човека загинали повече, средната скорост се е увеличила с около 20 км/ч и че имаме с около 200 000 по-малко констатирани нарушения. Затова НС трябва спешно да възстанови законността на мобилните камери. Друга важна мярка е да се въведе специален статут на младите водачи. Анализът показва, че всяка четвърта катастрофа е извършена от млад водач, а причината е в недобрата

им квалификация. Те нямат преходен период. Специалният статут може да бъде под различни форми - първите 6 месеца да имат придружител, да бъде забранено да шофират през нощта, да бъде забранено да превозват повече от двама души извън членовете на семейството. Нашата асоциация настоява и за въвеждането на спешно здравно досие за младите водачи. Това е интелигентна информационна система, която дава възможност най-важната медицинска информация да бъде качена на карта-флашка и в рамките на секунди при инцидент спешните екипи да разполагат с тази информация. Друг проблем има с вземането на кръвните проби. Има наредба 30 от 2001 година, която трябва да се промени, защото половината от кръвните проби падат в

съда. Процедурите и регламентът за тяхното събиране е стар и неефективен. Ние сме и за въвеждането на системата, която предвижда изрядните водачи, тези, които не правят нарушение, да плащат по-малка застраховка "Гражданска отговорност", а хулиганите на пътя да плащат в пъти по-висока застраховка. Важно е да се подходи и към проблема с неправопособните водачи. Нашата асоциация предлага конфискуването на автомобилите на шофьори без книжка. Трябва да се разработи система, която да финансира кампаниите по превенция. В момента се събират пари от глоби, но няма регламент, по който тези средства да се използват. Не трябва да мислим как да увеличаваме глобите и как да санкционираме, а да говорим и разясняваме.

Алекси Стратиев, бивш ръководител на КАТ

Да се върнем към формулата - човек, път, автомобил

За съжаление няма рецепта, няма панацея, която да предотврати тотално пътните произшествия. Нещата, които трябва да се усъвършенстват в тази посока, са достатъчно много, но трябва да се тръгне от старата формула - човек, път, автомобил. Т.е. нещата, насочени към автомобила, са техническата изправност, по-съвременните средства, които гарантират безопасността на пътуващите в него. За пътищата - това е непрекъснатото подобряване, да не говорим вече само за дупки и кръпки, а да говорим за т.нар. хуманни пътища - дори тогава, когато водачът допусне грешка, която води до тежко произшествие, по тях да има такива елементи, които да го предпазят от фатален удар. Моят професионален опит показва, че и превантивната дейност е от изключително значение. Както всички НПО, така и ме-

диите трябва непрекъснато да говорят. Трябва да се повтаря много пъти, че трябва да се спазват правилата за движение. Спомнете си, че преди време обезопасителните колани не се използваша. След многократно повтаряне и говорене сега те се ползват почти напълно. Не на последно място по важност е контролът на пътя. Каквото и да се разпише в закон, каквото и да се говори по телевизията, няма ли контрол на пътя, нищо не би се случило. Затова смятам, че контролът е най-съществената мярка, която повлиява сериозно върху броя на загиналите, когато преди години се въведоха техническите средства. Те са ефективни, ограничава се субективният фактор и всякакви възможности за договори и неизтъпяване на наказанието. Не по-малко важна е политическата воля. При предходното правителство

пътната безопасност беше забравена. Дори се коментираше, че при едно нарушение шофьорите ще се спират, ще се предупреждават и ще се пускат. Нещо, което го няма като коментар в нито един закон. Има ли нарушение, трябва да се наложи наказание, а не предупреждение. Сега сме свидетели, че още в първите дни на новото правителство много сериозно се подчертава темата за безопасността на движението, което означава, че те имат намерение това да се случи. Преди много години съм разговарял с колегите от развитите европейски страни и те бяха категорични, че политическа воля, технически средства и превантивна дейност са трите пътя за намаляване на жертвите на пътя.

Мирослава
КИРИЛОВА

Индустриалните центрове Пловдив, Стара Загора и Габрово са се превърнали в едни от най-атрактивните области за чуждестранни инвестиции от началото на кризата през 2008 г. до 2012 г. Това сочи анализ на Института за пазарна икономика (ИПИ), изготвен с финансовата подкрепа на Фондация "Америка за България".

Трите области се нареждат веднага след традиционните първенци, привличащи чужди капитали - София, Варна и Бургас. "Една от причините за това вероятно е бързият растеж на експорта в периода на възстановяване на икономиката от кризата, като се има предвид, че значителна част от износа на България се състои от индустриални продукти", коментира икономистът Явор Алексиев, който е участвал в изготвянето на изследването. Област Пловдив дава добър пример за коопериране на местната власт в лицето на трите общини - Пловдив, Съединение и Марица, добави той. София обаче запазва челната си позиция, като съотношението между преки чуждестранни инвестиции и населението е над 9000 евро на човек с натрупване. За сравнение най-зле в това отношение е Силистра, където се падат средно 111 евро на човек.

Приятна изненада за икономистите от ИПИ е Бургас, който за посочения период успява три пъти да увеличи размера на привлече-

ните инвестиции с натрупване: от 667 млн. евро до малко над 2 млрд. евро благодарение най-вече на инвестициите в "Лукойл Нефтохим". През миналата година тази област е била и на второ място по усвоени европейски средства, като шампион за трета поредна година е област Габрово.

Софийска област от своя страна успява да отчете двойно увеличение на преките чуждестранни инвестиции - от 663 млн. евро към края на 2008 г. до 1,323 млрд. евро към края на 2012 г.

Област Варна, която до началото на кризата се нареждаше на втора позиция като най-привлекателна дестинация за инвестиции отвън след столицата (главно заради туризма и строителния бум), в периода 2009-2012 г. отчита отлив на чужд капитал. По този начин към края на 2012 г. тя вече се смъква до четвърто място.

"Все още няма официални данни на НСИ за чуждестранните инвестиции у нас през 2013 г., но като цяло за миналата и за тази година може да се каже, че неблагоприятно повлияха популистките завои в управлението и политическата нестабилност. Прекалено голямата административна тежест и бюрокрацията също водят до отлив на интерес. Сякаш електронизацията на услугите се случва само на хартия и не действа на практика", коментира Явор Алексиев. Според него санкциите срещу Русия също ще окажат негативно влияние. Отдръпването на руснаците като стратегически инвеститор във Варна и Бургас се отразява върху икономическото им развитие. При инвестирането обаче се гледа в перспектива, а все още не се знае дали санкциите не са краткосрочни, така че влиянието им може да бъде ограничено.

"Важно е чуждестранните инвестиции да се насърчават, но в ни-

Бургас изненада икономистите

какъв случай те не бива да са в ущърб на местното население, а да са в синхрон с нуждите му", коментира д-р Дона Пикард, асистент по Социология на селската общност в Института за изследване на обществата и знанието при БАН. Според нея колкото повече една територия привлича чужди капитали, толкова повече и нейната икономика процъфтява и доходите на населението се увеличават. От друга страна, високата степен на развитие на дадена област, значителната биз-

нес активност и високият доход също привличат инвестиции. Според нея е крайно време България да работи целенасочено върху създаването на имидж като дестинация, която разполага не толкова с евтина работна ръка, колкото с квалифицирани специалисти в съответната област. Икономистите от ИПИ подчертават също пряката връзка между дела на висшистите и развитието на областите. Не само инвеститорите са привлечени от работна сила с по-висока произ-

водителност, но и работната сила следва по-големите възможности за работни места, по-високи доходи и желано кариерно развитие.

Според Явор Алексиев местната власт трябва да работи целенасочено в създаване на добри условия и привличане на чуждестранни инвестиции. В противен случай допълнително ще се задълбочава разрывът между по-развитите и по-богати области и изоставащите. Икономистите от ИПИ съветват да бъдат въведени законови про-

мени, така че 1/5 от приходите от подоходния данък да отиват към общините, като промяната се извърши още от януари 2015 г. Това би означавало около 600 млн. лв. да отиват за общините. "До този момент самите общини не печелеха осезаемо от чуждестранни инвеститори, но една такава данъчна промяна би ги стимулирала да работят за повече работни места и по-високи заплати и възстановява връзката между представителство и облагане. Не на последно място това е ефективен инструмент за борба с корупцията. Кмет вече няма да се избира според това на кого ще даде разрешително за строеж или нещо друго, а според това колко чужди инвестиции е привлякъл", обобща събеседникът ни.

Лесен кредит от Fibank

Потребителски кредит с лесно одобрение само срещу лична карта

- предварително одобрение **до 2 часа**
- **без комисиона** за отпускане на кредита
- размер **до 10 000 лева**

Fibank
Моята банка

www.fibank.bg *bank (*2265)

Период на промоцията: от 1 ноември до 31 декември 2014 г. Включително и важи за искания, подадени в промоционалния период. Потърсете пълната информация за параметрите на продукта на www.fibank.bg, *bank (*2265) или в 8-в всеки клон на Fibank.

Бисер ТЕРЗИЕВ

Енергетиката ни изпада в колапс. Само през последните две години в тялото ѝ зейна такава дълбока финансова пропаст, каквато никакви мерки не биха могли бързо да запълнят. Дори ежегодно увеличение на цената на електроенергията с поне 10% трудно би могло да ликвидира 3-милиардната дупка в близките 5-6 години. А по всичко личи и че тя ще продължава да расте.

Наистина, тежки времена идват за енергетиката като цяло и навече - за електроенергийната ни система. На 31 декември 2014 г. заради екологични проблеми трябва да преустанови работа втората по големина ТЕЦ в България - "Варна". Така от системата ще отпаднат 1260 MWт инсталирани мощности. По същите причини от Нова година и ТЕЦ "Русе" ще спре 84 от своите 169 MWт. Заради изхвърлянето на вредни емисии ще преустановят работа още 330 мегавата в топлоцентрали, свързани с бизнесмена Христо Ковачки. Резултатът - стотици енергетици и миньори ще останат без работа, ще паднат превозите на вносни въглища с кораби, а оттам - и товарооборотите, както и приходите на големите пристанища Варна и Русе. В крайна сметка според експертни изчисления забавената или отказана екологизация на тези ТЕЦ-ове ще се отрази пряко на покупателната способност и на социалното състояние на няколко десетки хиляди българи. Това, естествено, ще намали оборотите в търговската мрежа и ще се отрази на производството и вноса на различни стоки.

Естествено, **решението за затварянето на топлоцентрали-те предизвика вълна от протести.**

Стотици работници и служители от ТЕЦ-овете във Варна, Русе, Бобов дол и пр. излязоха през последните седмици и месеци на протести по

ТЕЦ-овете изпушиха

● Няколкостотин квалифицирани специалисти остават без работа от Нова година

места, блокираха пътища и мостове или пък биха пътя чак до София. "Да запазим ТЕЦ "Варна" и работните места", "Работа тук, а не в чужбина" - това са само част от лозунгите, които бяха издигани в морската ни столица.

В интерес на истината собственикът на ТЕЦ "Варна" - чешката компания ЧЕЗ, направи всичко възможно да намери решение за бъдещето на централата.

"Подобно на всички топлоцентрали в Европа и ТЕЦ "Варна" е изправена пред сериозни предизвикателства - строги екологични изисквания, ниски цени на електроенергията, намаляващо потребление и ожесточена конкуренция на международните пазари. - Това коментира Минчо Минчев, изпълнителен директор на централата. - Като собственик на ТЕЦ "Варна" ЧЕЗ активно и отговорно търсеше и продължава да търси решение за удължаване на живота ѝ. Чешкият инвеститор придоби ТЕЦ "Варна" през 2006 г. с намерението да я развива дългосрочно и инвестира близо 200 млн. лева в увеличение на капитала на дружеството, с което първоначалната инвестиция в дружеството достигна 600 млн. лева. Досега обаче това вложение не можа да се възвърне дори частично - категоричен е Минчев. -

През последните години бяха разглеждани де-

сетки варианти за екологизация,

включително и за всичките шест блока, за преминаване на алтернативно гориво - газ или друг тип въглища. Обсъждахме и екологизация на три от блоковете и замаяна на останалите три с нов парогазов блок. Всички тези варианти обаче не бяха осъществени заради ограничаването на производство на електроенергия от конвенционални източници в ЕС, несигурната регулаторна среда у нас, тежката криза в сектора и ниската цена на тока на регулирания пазар, която не покрива производствените разходи на централата. ТЕЦ "Варна" дори не получи възможност да продава на свободния пазар или да изнася електроенергия в чужбина, което би ѝ помогнало поне частично да компенсира загубите си от продажбата на вътрешния пазар. На нас ни бяха определяни огромни квоти за регулирания пазар и реално не ни оставаше свободен капацитет да произвеждаме за износ. Така конкретно за нас свободният електроенергиен пазар съществуваше само на книга, но на практика не функционираше", твърди Минчев.

"Световната икономическа криза нанесе тежък удар на енергийния сек-

тор в цяла Европа,

цените на електроенергията паднаха до нива, които възпрепятстваха инвестициите в производство от конвенционални източници. Периодът, в който термичните централи у нас трябваше да направят огромни инвестиции за екологизация, на практика съвпадна с кризата. През 2013 г. у нас бяха променени и правилата за договаряне на студен резерв. В резултат на това вече липсва сигурност за количествата студен резерв, които ТЕЦ "Варна" би могла да предостави на електроенергийната система на страната. Преди това ТЕЦ "Варна" осигуряваше 60% от студения резерв в системата на най-ниска цена, но вече не може да планира подобни приходи - коментира изпълнителният директор на ТЕЦ "Варна" Минчо Минчев и допълни: - В резултат на изборените по-горе обстоятелства ТЕЦ "Варна" приключи 2013-а със загуба от 67,6 млн. лева."

Последния опит да спаси ТЕЦ "Варна" ЧЕЗ направи в края на лятото на тази година. Преди три месеца заедно с БЕХ беше създадена работна група, която да проучи възможността централата да остане да работи само за свободния пазар. Двете компании разработиха детайлен финансов модел, който категорично показва, че при сегашните условия на българския и регио-

налния електроенергиен пазар

инвестицията за екологизация на ТЕЦ-а не би била оправдана.

"Всеки бизнес има нужда от предвидимост, за да инвестира. Едно предприятие трябва да може да покрива минимума от разходите си и да си осигури разумен доход в средносрочен план. Когато, както в случая с ТЕЦ "Варна", бизнесът не може да си покрива разходите, няма разумна причина да се инвестират още средства" - категорични са от ръководството на ЧЕЗ.

След като не се намери възможност за екологизация на ТЕЦ "Варна", на 1 януари 2015 г. централата ще преустанови работа, за да спазва изискванията на българското и европейското законодателство. ЧЕЗ категорично заяви, че около 300 служители, които ще бъдат освободени от работа, ще получат компенсационни пакети, два пъти по-големи от стандартните в сектор "Енергетика". ЧЕЗ ще изплати до 11 работни заплати на всеки служител в зависимост от стажа му, което надвишава стандартната компенсация съгласно браншовия колективен трудов договор в сектора, който предвижда изплащане до 5 работни заплати.

Заедно с това собственикът на ТЕЦ "Варна" ще продължава усилено и отговорно да търси вариант за удължаване на живота на

централата, декларират от ръководството на "ЧЕЗ България". Дружеството ще преговаря с всички заинтересовани страни за дългосрочно отдаване на централата под наем, за продажба или съвместно управление със заинтересовани инвеститори. "Ако успеем да намерим сериозен наемател или купувач, готов да инвестира в екологизация на съоръженията, централата би могла отново да бъде въведена в експлоатация и да се намери реализация за нашите служители, повечето от които са доказани експерти с опит", категорични са от ръководството на ЧЕЗ.

По всичко личи, че по пътя на ТЕЦ "Варна" върви и ТЕЦ "Бобов дол".

В началото на септември Политическа партия "Зелените" категорично се обяви срещу намеренията на служебния кабинет "Близнашки" да жертва спазването на българското и европейското екологично законодателство, за да си осигури социален мир с енергетиците и миньорите на Христо Ковачки. Еколозите са готови да скочат и срещу сегашния кабинет, ако той реши да позволи на един от най-големите замърсители в България - ТЕЦ "Бобов дол", да продължи да работи "временно" въпреки липсата на действащи и сертифицирани сертифициращи инсталации. Съгласно приватизационния договор за ТЕЦ-а такива трябваше да бъдат монтирани още през 2011 г., а в противен случай централата да бъде затворена. Досега нито едното, нито другото се спазва.

Защо според вашия опит е толкова трудно да се промени подходът към децата в риск да останат без родители - вместо в домовете далеч от погледите да бъдат в истинско семейство?

- Преходът, който правим, е огромен. Смяна на една система с коренно противоположна, в която семейството е център на вниманието. Ако преди 17-18 години бяхме започнали спирането на входа на тези домове, вече нямаше да имаме и едно дете там. Има родители, които още в родилното оставят детето си на грижата на държавата. Но има и семейства, подложени на сериозен риск и криза в живота. С тях фондацията работи. Ако нямат подкрепа и професионалист, който да им помогне, те стигат до решение да оставят детето си. След пилотната ни практика в Пловдив и Хасково през 1998 год. тези дейности залегнаха и в законодателството. Превенцията на изоставянето е набор от дейности. Първо - емоционална и психологическа, фина професионална подкрепа, защото често говорим за майки, които са в следродилна депресия. Понякога е необходим фамилен терапевт. Говорим и за родители, които са израснали в социален дом, не са изпитвали семейната подкрепа и техният родителски капацитет трябва да бъде внимателно граден.

Другата форма на подкрепа е повишаване на разбирането на родителите за ефекта върху детето, ако то бъде оставено в дом за медико-социални грижи. Колективната грижа за едно новородено във всички случаи води до забавяне в развитието. Именно защото детето не прави емоционална връзка с ключовия възрастен, фигурата на майката, на бащата.

- Как практически работите срещу изоставянето?

- За нас е важно да научим, че има някъде родител, който обмисля това. Най-добре е да получим информацията още по време на бременността. Такъв сигнал може да дойде от самите родители и по-често от роднини, от приятели на семейството. Обикновено е по-завоалирана заявката за подкрепа: "моята приятелка очаква дете, уплашена е, тя е самотна майка, родителите ѝ са против".

- Доста индифе-

Социалните домове за деца трябва да останат в историята

● С Иванка Шалапатова разговаря Галина Спасова

Иванка Шалапатова ръководи една от най-авторитетните неправителствени организации - фондация "За нашите деца". За нея и екипа ѝ от отлични професионалисти "деинституционализация" не е термин от канцеларските папки, а всекидневна битка, вече 16 години, за да бъдат все по-малко тъжните, останали без семейна топлина деца. Мечтата ѝ да ръководи туристическа агенция и да показва прелестта на родните Родопи е забравена в един миг - когато за първи път влиза в дом за деца. Преди дни Иванка Шалапатова получи почетния знак на държавния глава за изключителен принос за защита на правата на децата в България.

рентни сме като цяло, ако нещо не ни засяга пряко...

- Не виждам положителна тенденция в тази посока. А всеки човек трябва да осъзнае, че има роля в това да не допускаме новородените и малките деца да бъдат оставени на грижата на държавата. Така че усилията на фондацията са в тази посока - още по време на бременността да убедят майката да има доверие в социалния работник и второ - да ѝ дадат алтернатива. Решението взима винаги родителят. Социалният работник от фондацията понякога получава сигнал от отдела за закрила на детето. След това докладваме на колегите има ли висок риск за детето, трябва ли да се предприемат действия по закон. Втората фаза на нашата намеса е родилното. Имаме договор за сътрудничество с шест родилни отделения в Пловдив и София и ако получим информация от тях, колегите отиват на място, още същия ден се запознават и със средата, в която се очаква детето да постъпи. Работи се изключително за мобилизиране на подкрепата на семейството.

От началото на тази година сме успели да предотвратим настаняването в дом на 361 деца. Това е много голяма бройка, като се знае, че зад всяко дете стои тежък казус.

- Приемната грижа

е нещо ново, дори като название. Как се възприема и развива?

- В последните години, когато тръгна разгръщането на приемната грижа с национални проекти, управлявани от държавни институции, започна огромно обръкване в обществото. То идва от недобре развитата практика в прилагането на приемната грижа - невинаги има добър подбор на хора и семейства за приемни родители, невинаги тяхното обучение е на ниво. Обучението, което фондация "За нашите деца" предлага на приемните семейства, е многопоплатово. Първо, през преживяванията и опита на други приемни семейства, в групи за взаимна помощ. Приемните семейства, които подкрепяме, са много добър пример, че това е изключително ценен ресурс на обществото - ако се управлява много професионално и ако има много добър подбор, подкрепа и уважение на приемното семейство като към партньор. Дори като закрием и последния дом, винаги ще има деца, които не могат да бъдат с родното семейство поради малтретиране, експлоатация и т.н. И обучени приемни семейства могат да са алтернативата, а не поредният малък дом, в който имаме не 120, а 8 деца. Това не е най-добрият вариант.

- Скоро ли ще се научим да уважаваме детето като личност, без

От началото на тази година сме успели да предотвратим настаняването в дом на 361 деца

да го третираме като подчинено същество и без плесници и обиди?

- Така и не узряхме да приемем закон за детето. Опитът на законотвореца да изведе детето в една независима и много защитена позиция тогава, когато родителите са насилници, не успя, защото част от обществото каза: "Не, българското семейство е неприкосновено и там няма как да влизат органи за защита на детето!". Би трябвало да има нулева толерантност към физическото насилие, което за българина по традиция е възпитателен метод. Има една добра тенденция младите родители все повече да се интересуват какъв е светът на тяхното дете. Но статистиката остава тревожна, а пасивността на хората - роднини, съседи - към сцени на агресия спрямо дете не може да бъде оправдана.

- Висок е процентът на разсиновяванията, къде е грешката?

- Част от проблема е тотална липса на разбиране как се променя животът на човек, когато

осинови дете. Има една фантазия, че ще дойде най-умното, най-прекрасното дете, че всички проблеми в живота ни ще се решат... И с реалността идва огромен срив.

Затова ключът за успеха на осиновяването и борбата с огромния брой разсиновявания е именно информиране на кандидат-осиновителите за сложната природа на този акт. Част от тези деца са жертви на насилие, част вече са били оставени в институция, тоест има забавяне в тяхното развитие и е важно осиновителите да знаят профила им, както и техните специфични потребности.

- Има ли в България професионален и материален ресурс, за да се изминат необходимите стъпки?

- Не, в отделите за закрила на детето колегите работят с извънредно много случаи. Разкритите центрове и екипи, които могат по места да помагат, не са достатъчно. Ако ги има, е задължително да са добре обучени. Именно затова е изключително важно социалната политика да направи преход от инвестиция в помощи в брой, в инвестиция в професионалисти, които да овластяват българския родител и да го подкрепят - така че той да може да успява в нелеката задача да бъде родител в най-бедната държава на ЕС, където детската бедност е почти 50%. Нямам

представа какво пречи на поредица български правителства да поставят политиката за детето и българското семейство във фокус. Има много рационални аргументи, за да се инвестира в здравето на децата (като холистична концепция) и в подкрепата на българското семейство, защото всички практики на фондацията ни, а и опитът по света показват, че инвестицията в ранното детско развитие повишава националния интелектуален потенциал. През първите три години от живота се развива 90 на сто от мозъчната дейност. Ако продължаваме да оставяме 2-3 хил. деца в домове, реално отписваме този потенциал. Дали е по-добре 18 години данъкоплатецът да инвестира по 7 хил. лева детето да расте в дом, или е добре 6 месеца или година да инвестира 1600 лева в подкрепа на едно семейство, колкото средно струва на фондацията да предотврати изоставянето?

- Остава да се разчита на натиск отдолу?

- Много слабо развитата политическа култура имаме, та гражданският апел за изискване за промяна на държавната политика да се третира като граждански акт. И обратно, когато през 2010 г. правителството каза - визията е да няма нито един дом за деца след 15 години, видяхме пък реакцията отдолу: "Как ще ги закрием тези домове, хората ще останат без работа и т.н.". Не може да е еднопосочна промяната. И това е лидерството - да убедиш хората, че социалният дом трябва да е в историята. Все още влизат в домовете не е затворен, през 2013 г. 1190 малки деца са постъпили в домовете за медико-социални грижи. Важното е да не се допуска новородени да бъдат оставяни от родители поради липса на подкрепа и второ, ако чуете, уважаеми читатели, че се търсят приемни родители за деца в нужда, помислете дали това не сте вие.

Александра КОРЧЕВА

Една от последиците на световната икономическа криза беше рязкото увеличаване на безработицата. В рамките на ЕС най-тежко тя се отрази на южните европейски страни членки: в Гърция и Испания общата безработица достигна 25%. В България процентът на хората извън трудовия пазар нарасна от 6 за 2008 г. до 12,9 за 2013 г. Ако и да е стряскащ сам по себе си общият ръст на хората без работа, то проблемът се оказва още по-драстичен в сферата на младежката заетост. В Гърция и Испания броят на безработните млади хора набъбна до над 50%, с други думи, половината младежи в тези страни са се превърнали в безделници по принуда. Данните на Евростат от 2013 г. са категорични, че в България младежката безработица възлиза на 28% или почти 1/3 от всички хора, които обичаме да наричаме "бъдещето на нацията".

Поговорката "Залудо работи, залудо не стой" напълно дева-вира

Липсата на работа за младите се дължи на множество фактори. Те са както от чисто икономически и управленчески характер, така и от социално-психологически.

Проблем представлява неравномерното разпределение на търсенето в системата на трудовите отношения. Определен тип професии, най-често предлагащи високо заплащане, естествено се радват на засилен интерес от страна на безработните, докато в други сектори, където заплащането е много по-ниско, дори и специалистите в тези браншове не са привлечени от

Младежката безработица пълни Терминал 2

получаването на позиция. От това неравномерно разпределение на търсенето страдат редица обществени сфери. Най-наболелият пример е може би проблемът с осигуряването на преподаватели в държавните училища. През последните няколко години броят на завършилите педагогически специалности и профили нарасна значително, но най-вече заради ниското заплащане българските училища продължават да страдат от хроничен недостиг на преподаватели.

Парадоксът "търсим млад човек с опит"

Липсата на опит и квалификация у младите хора също често пъти е голяма пречка за тяхното наемане. Все по-често ставаме свидетели на парадокса "търсим млад човек с опит", като изключение правят само секторите, в които има глад за специалисти. Като по-голям от двата проблема се определя липсата на квалификация. Необходимостта от

специализирани познания е неизбежен атрибут на привлекателните позиции за работа. Вината за недостига на квалифицирани кадри в различни сектори често пъти е приписвана на висшите учебни заведения. Битува мнението, че специалностите, които предлагат родните ВУЗ-ове, са неадекватни спрямо интересите на бизнеса у нас. Същевременно множество чуждестранни компании изнасят дейността си у нас (аутсорсинг), тъй като намират благоприятни икономическите условия, а нивото на образованост - високо. Този сравнително нов тип работодатели са склонни да пренебрегнат опита като фактор за наемане. Гладът за определен тип специалисти (филолози, програмисти), които да работят в такива компании, е толкова голям, че младежите се взимат на работа още от студентската скамейка, макар и незавършили квалификацията си.

В психологически план изследвания сочат, че мотивацията за

работа у младите е по-малка, когато са изцяло издържани от родителите си. Когато са подсигурени материално, младежите стават по-придирчиви по отношение на избора на работно място, което, от друга страна, ги задържа в категориите безработен или икономически неактивен.

Когато образованието се ползва за параван

По данни на Евростат за 2012 г. от 57 млн. младежи (15-24 г.), граждани на ЕС, 18,8 млн. работят, 5,6 млн. са без работа, а 33 млн. са икономически неактивните. Последната категория се състои от хора, които не са част от пазара на труда, не са регистрирани в бюрата по труда и нямат трудови книжки. Към този сектор спадат и младите хора, които са ученици или студенти. Макар да не са отразявани като част от пазара на труда, обучаващите се са потенциална работна сила. Проблем възниква в условията на увеличаване на

броя на студентите във ВУЗ, което се явява начин за статистическо прикриване на безработицата сред младежите.

Много студенти започват работа още преди да са завършили курса на обучение. Те по-бързо трупат опит и възможност да катерят корпоративни стълбици. Работещите по време на следването си младежи, които встъпват на пазара на труда, увеличават процента на заетостта.

От друга страна, тези, които не работят по време на следването си, остават икономически неактивни. Така в статистически план скача само ръстът на заетите, но не и на безработните младежи. Създава се една алтернативна система от неизвестен брой потенциално безработни млади хора.

Проблемът тук не е в числата, а в това, което стои зад тях. Той се изразява в голямата вероятност при завършване на образованието си младежите, които не са работили по време на обучението, да изпаднат в безизходица, не успявайки в съкратени срокове да си намерят работа по специалността. Невъзможността за бърза реализация води до обезкуражаване, започване на работа в сивия сектор, създаване на дълготрайна безработица. Решението на този проблем е от превантивен характер - чрез създаване на комуникационна връзка между учащите и пазара на труда, която да под-

готви младежа за "света на големите".

Какви мерки се прилагат, за да се създаде младежка заетост?

Възможните средства за създаване на работни места за младите хора са многобройни.

Програма "Младежка заетост" стартира от септември тази година. Тя е част от програма ОПРЧР 2014-2020 г. Действието на схемата е насочено към младите хора, които не работят и не учат. Програмата фактически се превръща в свързка между работодатели и желаещи да получат работа. В рамките на схемата работодателите осигуряват стажантска позиция или обучение на млади специалисти. Програмата покрива разходите за възнаграждение на разкритата стажантска позиция в размер на минималния осигурителен доход, здравни и социални осигуровки на младежите. Срокът на стажа е 6 месеца.

Друга мярка е инициативата "Работа за мен", ориентирана към българските студенти в чужбина. Програмата се явява нещо като посредник между българските работодатели и младежите, следващи зад граница. Така се дава възможност да намалее т.нар. изтичане на мозъци. За обучаващите се в чужбина млади хора се създава възможност за намиране на перспективна работа у нас.

Ефективно за увеличаването на младежката заетост е установяването на пряка връзка между работодатели и младежи, например чрез провеждане на тематични мероприятия и форуми.

В днешни дни доминиращата сред младите хора мотивация за започване на работа е доброто заплащане или високият социален статус. И това е съвсем естествено. Но отворените граници на страната ни според някои вече са обезкървили българската демография. Наистина, много младежи приемат превърнали се в емблема на емиграцията Терминал 2 като единствена възможност за постигане на успех. Осигуряването на реализация за тези младежи и така създавайки нова емблема е най-добрата контрамярка.

Стефан, 21 г.: Добрата работна позиция е добър работодател, добро заплащане, добри колеги и добра перспектива за развитие. Трябва ми работа, за да натрупам най-важния ресурс, търсен от по-добрите работодатели - опита. В същото време е трудно да се намери работа, защото на младите хора им липсва опит, а програмите за младежка заетост са твърде неефективни.

Елица, 22 г.: Да се намери работа не е трудно. Няма срамен труд и не в работата се крие същността на младежката безработица, а в безсмислеността да се работи почти "доброволно". Малко хора са съгласни да работят срещу заплащане, достатъчно само за изхранване и карта за градски транспорт. Невъзможността да се изкарват пари е от критично значение за безработицата не само на младежта в България. Хората биха се съгласили да работят дори повече от 40 часа седмично, ако това би повлияло на доходите им. За съжаление крайно неефективна е ситуацията, при която човек е задължен да работи малко и печели ограничено.

Илиян ВАСИЛЕВ

Значителна част от българската енергетиката е "под вода", а прогнозите за нейната дефицитност и в бъдеще са достатъчно устойчиви и, меко казано, депресиращи. Това касае особено електроенергетиката - оценката на нетната текуща стойност на значителна част от активите е твърде променлива, но оцветена "в червено" величина. Но и в тъмните тонове има вариращ между песимизма и оптимизма прочит.

Това касае оценката за бъдещата свързаност на българската електроенергетика с регионалния и европейския пазар, и то не само в смисъл на хардуера - твърда инфраструктурна свързаност на електроенергийните мрежи, но и на софтуера - търговски площадки, регулации и подготвени търговски агенти.

При всички случаи обаче, преди да възстанови своята балансираност, електроенергетиката ще трябва да премине през своя надир, като отпише значителни загуби и обезцени ключови активи, без да може да се разчита на вътрешния пазар и на значително по-високи цени, които да покрият системните дефицити и натрупаните дългове.

Светлина в тунела дава възможна нова стратегия и политика в сферата на нефта и природния газ по цялата верига на стойността от добива до търговската платформа. Образно казано, природният газ може да измъкне "кола на българската енергетика" от тресавището.

Някои аргументи в тази насока:

Първо, в момента близо 5 милиарда долара излизат от страната

Природният газ може да ни измъкне от тресавището

за покриване на нуждите ни от внос на нефт и газ. Те имат ограничен и непропорционален на мащаба си ефект върху брутния вътрешен продукт. Отклоняването дори на малка част от този ресурс и ангажирането му във вътрешни вериги на добавена стойност може да изиграе ролята на архимедовия лост, чрез който да се преобрази и измъкне от тресавището цялата ни енергетика и икономика.

Разбира се, в рамките на цялостна синхронизирана и взаимосилваща се стратегия за развитие и реформи.

Намаляване на цената на природния газ заедно с намаляване на цената на нефта може да се счита за достатъчно вероятна и сравнително устойчива тенденция. Благоприятен ефект би дало и присъединяването на България към Европейския енергиен съюз, което ще позволи да постигнем средноевропейски цени на природния газ, а това означава близо 30-40% по-ниски разходи. Спестеното може да бъде един от буферите на реформата в енергетиката.

По-ниските цени на природния газ ще намалят загубите и в топлофикациите и това ще позволи реформите в сектора, като "обърне" тенденциите и усили конкурентоспособността им. Крайните потребители на топлинна енергия може да бъдат сигурни, че в обозримо бъдеще ще имат устойчиви и нарастващо конкурентни цени на топлинната енергия спрямо нейните алтернативи.

В тази посока действия и ускорената диверсификация на източниците на природен газ, в това число пълноценната капитализация на всички активи в газовата ни система - преносна мрежа, интерконектори, газохранилища, търговски площадки и т.н.

Най-значителен потенциал обаче крият проучването и добивът на нефт и газ, което може, образно казано, да

насочи този огромен за мащаба на българската икономика ресурс от 5 милиарда долара,

който сега отива за заплащане на сегашния внос на енергоресурси, обратно в българската

икономика. Тоталният - пряк, косвен и индуциран - ефект върху българското развитие и националното богатство е много по-голям, което може да позволи да се генерира достатъчен ресурс и буфери на реформите, както и покриване на минали, текущи и бъдещи дефицити в енергетиката, пенсионната система и здравеопазването.

Всъщност терминът "реиндустриализация" е напълно адекватен,

за да опише новите нужди и тенденции в управлението на България. Единствената разлика е, че реиндустриализацията като технология на реформата отчита всички сфери на стопанска дейност - индустрии, в които се разходват и генерират средства. По класификатора на Харвардското бизнес училище това са над 55 индустрии, по които се ориентират, дефинират и реализират стратегиите за икономическо развитие. Така че, преди да правим реиндустриализация, добре е първо да се индустриализираме - т.е. да индексирате през призмата на съответната индустрия ключовите дейности в социалния и стопанския живот.

Но това е тема за друг, по-обстоятелствен разговор.

Хранителна добавка

N-Ti-Tuss

Булков сироп при кашлица

Подпомага отхрачването. Действа благоприятно върху лигавицата на гърлото и дихателните пътища.

ЕС©PHARM

Екофарм ЕООД, бул. "Черни връх" №14, бл. 3, 1421 София, България
Тел. 02/ 963 15 96, 963 15 97, Факс: 02/ 963 15 61

Ниските добиви на мед вдигат цената му

Мирослава
КИРИЛОВА

С между 30 и 40% са намалели добивите на мед тази година заради лошите метеорологични условия. Това съобщи пред в. "Животът днес" председателят на Съюза на българските пчелари Михаил Михайлов. Според неговите прогнози общото количество изваден в страната мед ще бъде около 6000-7000 тона при 10 000 миналата година. "Дъждовете отмиваха нектара, който отделят растенията и се събира от пчелите. Ниските температури през пролетта и лятото им пречеха не само да излизат, но и да усетят миризмата на прашеца на акациите, липите и т.н.", обясни шефът на браншовата организация.

Празни пити

"В Странджанско наши колеги се оплакаха, че почти не са извадили манов мед, а регионът традиционно се слави с производството на този тип мед - има благоприятни климатични условия като оптимална влажност, топлина и обширни дъбови и липови масиви. В Царево дори има фестивал на мановия мед" - обясни зам.-председателят на Националното сдружение на жените пчелари Теодора Тодорова. Мановият мед е особено ценен, защото съдържа цял букет от витамини, ензими, минерали и още куп полезни вещества. Пчелите го събират от т.нар. мана - сладка, лепкава течност по листата на дърветата. Тази мана се получава с помощта на насекоми, които пробиват листата на растенията. Насекомите се хранят с една част от сладкия сок, който изтича, а останалата част се отделя върху листата във вид на лепкава течност. Наша проверка установи, че килограм тъмен благоуханен манов мед се продава между 14 и 18 лева.

1-2 лв. по-скъпо на буркан

Ниският добив естествено принуждава много от производителите да посегнат към непродадените буркани от миналата година. Няма проблем, ако медът не е съвсем пресен, тъй като той е много траен продукт и полезните му свойства не се губят. От бранша обаче съветват, ако разтопяват кристализирал (захаросан) мед, това да става при температура до 42 градуса, за да се запазят полезните му съставки и хубава консистенция. "Любимата ми рецепта с мед е салатата. Нарязвам лук, чесън, магданоз, копър, слагам една лъжица зехтин, малко хубав ябълков оцет и, разбира се, лъжица мед от собствените пчелини. Златистата течност убива острият миризма на лука и чесъна и предпазва от раздразване на стомашната лигавица", разказа инж. Мирана Илиева. Тя и семейството ѝ се занимават от 30 години с отглеждане на пчели и имат кошери в екологично чиста местност североизточно от Плевен. Признава, че тази година добивите ѝ са с поне една трета по-ниски в сравнение с миналата година, което се е отразило и на цените, на които медът се предлага на пазара. Преди около 15 дни се нало-

жило да продават буркан мед по-скъпо с между 1 и 2 лв. в зависимост от вида.

"Истината е, че навсякъде цените са скочили приблизително толкова. Липсата на директни държавни субсидии и зависимостта от природата кара пчеларите да търсят начини за оцеляване, което се отразява и на цените на продукцията им. При изкупните цени обаче ситуацията е още по-зле. Там производителите на пчелен мед са принудени да го продават за около 5 лв. на килограм, което е само със седемдесет-осемдесет стотинки повече от миналата година" - обясни Михаил Михайлов.

Проблемът с масовото роене

"Не можем да се опладим от липса на прашец. Восъкът обаче е дефицит, тъй като дъждът предизвиква масово роене и бяха необходими много въсчени основи" - коментира инж. Мирана Илиева. Заради лошото време голяма част от пчелите са били принудени дълго да останат в кошера. Една трета от тях обаче са събирачки (например около 15 000 при кошер от 45 000 пчели) и когато нямат работа, в кошера става тясно и започва роене. Температурата се вдига, а

тъмнината допълнително стимулира размножаването. Селекционната работа, която опитните пчелари извършват в стопанствата си, също е била застрашена, тъй като при масовото роене и слабите семейства получават шанс, който иначе не биха имали, за да оцелеят.

Недобросъвестните производители

Тест на десет марки мед, направен от Асоциация "Активни потребители" преди време, показва, че всяка втора не покрива поне един от нормативно задължителните показатели за качество. Изследването установи, че за да намалят себестойността на продукта, медопроизводителите слагат различни добавки, сладки сиропи и повече вода. Най-често продуктите не отговарят на показателя "диагностична активност", който доказва с най-голяма достоверност доколко медът е натурален. "Препоръчвам на потребителите, ако имат възможност, да купуват мед директно от производителя, а не от магазина. Когато имате доверен човек пчелар, вкусът, ароматът и полезните качества на неговия продукт са значително по-добри от бурканче мед от щанда на

хипермаркета", посъветва Венета Пейчева от "Активни потребители". Тя разкри и начин за разпознаване на натуралния мед с химически молив. Нанасяте една линия от меда върху бял лист и отгоре върху следата минавате с химическия молив. Ако остави следа, значи в меда има вода - респективно добавена захар, която няма как да не се разтвори предварително с вода. Ако не остане следа, медът е чист.

От Съюза на българските пчелари препоръчват да купуваме мед от производители със сертификат за качество. "Не можете обаче да познаете истинския мед само по агрегатното му състояние - дали е течен или кристализирал. Различните видове мед захаросват по различно време заради съотношението между глюкоза и фруктоза. Златистата течност от рапица и слънчоглед например кристализира доста по-бързо от букет билки или мановия мед", уточни председателят на организацията Михаил Михайлов. В повечето случаи медът започва да кристализира до два-три месеца след като е изваден от кошера.

Българският мед ценен и в чужбина

Течен или захаросан, българският мед е особено ценен в чужбина. Той дори се купува за овкусяване на чуждестранен мед в страни като Германия и Франция, разказа зам.-председателката на Нацио-

налното сдружение на жените пчелари Теодора Тодорова. Тя добави, че у нас са регистрирани близо 4000 билки, докато в Русия например те са едва 1000, което е една от основните причини за благоуханието и богатството на полифлорния мед от букет билки. По данни на Съюза на българските пчелари на вътрешния пазар се търгуват между 25 и 30% от продукцията. Останалото се изнася за страни от Европейския съюз и Близкия изток. В рамките на общността българският мед понякога се продава шесторно по-скъпо спрямо цената, на която се изкупува. В Германия килограмът върви средно по 16 евро, а в Гърция - по 11 евро. "За съжаление обаче пчеларите получават по 2-3 евро за продукцията си, а голямата печалба се разпределя между прекупвачи, доставчици и търговски вериги. Още по-неприятно е, че тази ножица между себестойността на продукта и цената до крайния потребител се разтваря все повече през последните години и без държавни регулации този процес няма как да бъде прекратен", обобщил Михаил Михайлов.

"В момента най-големият проблем на българските медопроизводители е, че пчелите масово измират, отровени от пестициди. Затова и проведехме кампанията "На пчелите с любов" срещу употребата на вредни за пчелите, а и за хората препарати по растенията и нивите", заяви Теодора Тодорова.

Аделина МАРИНИ
www.euinside.eu

Статуквото в Румъния загуби. То претърпя поражение от решителните румънски граждани, които заявиха категорично, че искат нова Румъния. Президентските избори в страната, които приключиха, ще затвърдят и подсилват вече течащите процеси на промяна на румънското общество и държава. Или поне така изглежда на пръв поглед.

Най-голямата изненада на изборите беше победата на Клаус Йоханис (Национална либерална партия, член на ЕНП) с 54,5% от гласовете. Изненада, защото изглеждаше, че победата на спорния Понта е предизвестена. А как се стигна до това? Обръщането на резултата стана, след като румънските граждани в чужбина организираха масови протести заради това, че бяха принудени да чакат на огромни опашки пред секциите в големите европейски градове, за да упражнят правото си на глас.

Мартина Ганчева, журналист от телевизия Bulgaria on Air и специалист по Румъния, обясни за euinside, че **румънците в чужбина могат сериозно да влияят на резултатите.**

Става дума за около четири милиона души. В Германия живеят 260 хил. румънци с право на глас, но са били разкрити всички на всичко само пет избирателни секции. Тя припомня, че през 2009 година отиващият си президент Траян Бъсеску спечели президентските избори с преднина от 70 000 гласа, защото успя да си гарантира три четвърти от вота в чужбина. Проблемът с гласуването на румънските емигранти доведе до оставката на министъра на външните работи Титус Корлъцян след първия тур на президентските избори и до оставка на новия министър Теодор Мелескану само осем дни след назначаването му.

Румъния се променя и убедително се отделя от България

Причината е проста според Мартина Ганчева. За отварянето на секции в чужбина не отговарят нито Министерството на външните работи, нито Централната избирателна комисия. Това се определя от правителството и особено от премиера.

В Румъния президентът назначава премиера и главните прокурори, включително и специалните прокурори в Националната агенция за борба с корупцията. Според Мартина Ганчева

Виктор Понта се е надявал да постави за премиер удобен за него човек, например Калин Попеску Търчану, а също и да си осигури чадър срещу корупцията. Власт на всяка цена, разказва журналистът. В ЕС обаче вече е достатъчно само да се казва Виктор, за да предизвика асоциации с Виктор Орбан.

Проблемът с назначението на прокурори е особено критичен за радикалната промяна на Румъния. Промяна, която вече е в ход, защото работата на Националната агенция за борба с корупцията е ключова за изпълнението на препоръките по Механизма за сътрудничество и проверка, с който Румъния влезе в пакет с България през 2007 година. Тогава ЕС се съгласи на компромис, като прие двете страни неподготвени, заради твърдото им обещание да довършат съдебната реформа и борбата с корупцията, а в случая на България и с организираната престъпност. Европейският съвет прие инструмента, предложен от ЕК, с който да се гарантира, че тези две страни ще се справят. В началото те се движеха заедно изключително бавно и необедително. От доклад на доклад ситуацията започна да се влошава.

Преди две години обаче започна сериозна

промяна, но само от страна на Румъния.

Тогава, малко преди да излезе петгодишният обобщаващ доклад за работата на Механизма, в Румъния избухна сериозна политическа криза, която постави под съмнение шансовете на Румъния да стане правова държава. Многократно са правени опити да бъде орязана независимостта именно на специализираната прокуратура за борба с корупцията, тъй като тя започна да работи точно както трябва - независимо да преследва корупцията и по най-високите етажи на властта. В последния доклад по Механизма ЕК съвсем директно посочи, че в момента най-голямата спънка пред работата на Агенцията са депутатите.

Въпреки това обаче Румъния прави големи крачки в тази сфера. Мартина Ганчева разказва, че всички политически представители на Виктор Понта са обект на разследвания, като Агенцията е работила безспир дори и по време на предизборната кампания.

През последната една година почти ежедневно имаше съобщения за арестувани или осъдени високопоставени политически представители и това според Мартина Ганчева ще доведе до положителен доклад за Румъния през януари.

В кулоарите на Брюксел, казва тя, вече

се говори, че **докладът на ЕК за България ще бъде много критичен.**

Говори се също и че е възможно България и Румъния да бъдат разделени и вече да не вървят в пакет. Това е от особено значение за приемането им в шенгенското пространство на сигурност. Това са единствените две страни - членки на ЕС, които искат, но не са допускани в Шенген именно заради неизпълнението на обещанията им да извършат очакваните от тях реформи в съдебната система и да поведат истинска и необратима битка с корупцията по високите етажи.

Със сигурност не само в Румъния, но и в Брюксел ликуват от избора на Клаус Йоханис (който е етнически германец) за президент на страната, тъй като по време на предизборната кампания той постави борбата с корупцията като свой основен приоритет. Любимото му мото е "Искам страна, в която, когато стане дума за правосъдие, политическият цвят да няма значение".

Румъния е една от много малкото страни в ЕС, които се радват на динамичен икономически растеж.

Макар да забави малко темпото, брутният вътрешен продукт на Румъния продължава да

е висок. Той спадна от 3,5% миналата година на 2,4% в първата половина на 2014 г. Причината за забавянето е намаляването на инвестициите. Основният двигател на растежа са домашното потребление и износите. Европейската комисия очаква в есенната си прогноза добър растеж и през 2015 година - 2,4%, и 2,8% през 2016 година. Според Мартина Ганчева г-н Йоханис вече е дал заявка, че ще клони във външната си политика повече към САЩ, което едва ли ще се хареса на Путин.

В България, също както и в Румъния, от години се води битка за ограничаване на гласовете от чужбина. Приликите обаче се изчерпват с това. Ако в Румъния решението за броя на секциите се взема от правителството,

в България пък ежегодно и дори по няколко пъти годишно се правят промени на изборния кодекс,

така че да пасне на нуждите на силните на деня. Това е попадало многократно в докладите на ЕК по Механизма, но без резултат. В последния доклад на ЕК по Механизма за Румъния се казва, че страната отбелязва дори значителен напредък в борбата с корупцията, макар че все още не е ясно дали ще пусне корени. За България обаче

се посочва, че борбата с корупцията е претърпяла пълен провал. Нещо повече, ЕК отчита значителна политическа намеса в съдебната система.

Новото правителство в България е коалиция от партията на Бойко Борисов и реформаторска група партии. Първият видим резултат от това е, че има специален вице-премиер, който отговаря за работата по Механизма и европейските въпроси.

Вече има нова ЕК не само като състав, но и като структура.

В нея има втори най-мощен човек и това е първият заместник-председател Франс Тимерманс, който ще отговаря точно за върховенството на закона. Как той и новата Комисия ще оценят напредъка на България и Румъния, предстои да видим. Със сигурност обаче Румъния е вече значително по-напред от България. Тя вече има дълго досие с присъди. Нещо, което отсъства в България и покрай сравнението със съседна Румъния все повече ще се набива на очи. Друг важен извод е, че Румъния е отличен пример как ЕК може да използва достатъчно добре инструментите си, за да провокира промяна. Ако не беше силният натиск, извънредният доклад, в който силни критики имаше и срещу медиите, Румъния едва ли щеше да е това, което е днес, а именно страна, в която корупцията по високите етажи вече не се толерира. Страна, в която става все по-нормално да се подава оставка при провал.

Продължава да стои въпросът защо ЕК не приложи този натиск и спрямо България. И трябва ли непременно да има политическа криза, за да може Комисията да се самосезира и да действа безкомпромисно?

Пълния текст вижте на www.euinside.eu

Боряна НИКОЛОВА

Математиката вече е гетска приказка

Повечето софийци, минаващи покрай Националния стадион, надали се замислят, че крилатата фраза на Шилер "Човек е наистина човек само когато играе", която краси храма на футбола, би стояла не по-зле на фасадата на всяко школо. Играта всъщност хич не е шега работа - тя занимава философи от Античността до днес и е сочена за двигател на куп сфери от битието - култура, война, религия, правораздаване и т.н. Без да задълбаваме в теориите на Кант и Хьойзинха, сме съгласни с твърдението, че играта е първична човешка функция и е ключова за развитието както на обществото, така и на отделния индивид. Тогава къде да я търсим, ако не там, където образователната ни система просветлява младите умове на идните поколения?

В световен мащаб играта става все по-високо ценено образователно средство. Не че преди е била пренебрегвана - още Платон е провеждал обучение чрез игрови подход. Само че с епохите се изменят и необходимите знания, умения и качества. Ако до преди 2-3 десетилетия беше важно да се запамятава информация просто защото е трудно достъпна, днес фокусът

се премества върху уменията да се оценява и използва ефективно изобилието от данни, до което имаме ежесекунден достъп (именно тази "функционална грамотност" измерва програмата за международно оценяване PISA, която през 2012 г. отреди на България място в дъното на класацията). Методиците в сферата на образованието твърдят, че един от най-успешните начини за възпитаване на практически умения са именно игрите и симулациите, а скокът в компютърните технологии през последните години стана предпоставка за навлизането на дигитални игри в образованието.

Не знаем какво би казал Шилер относно компютърната игра и нейното място в развитието на човечеството, но знаем какво казват учените. Един час игра на ден развива ценни умения като логическо и пространствено мислене, бързина на реакциите, моторика, способност за концентрация, координация на ръцете, съобразителност и въображение,

без да увеличава рисковете от проблеми със зрението, стойката и килограмите (ужасът на всеки отговорен родител). Проучванията дори показват, че видеоигрите подобряват самочувствието.

През последните години се разработват образователни видеоигри, които надграждат гореспоменатите умения с конкретни знания и способности в области като математика, езици, биология, химия и т.н. Чудесен пример е серията математически игри "Маймунски приказки" - един от малкото висококачествени дигитални образователни продукти на българския пазар. Идеята за играта се заражда у белгиеца Свен Винке, дизайнер на фентъзи видеоигри и собственик на Larian Studios, хит сред най-запалените геймъри. Винке има двама синове, които дха не си падат по математика, но са най-големите фенове на игрите му. Свен осъзнава, че може да се възползва от любовта на децата към компютърните игри, като преплете в сюжета онези знания и

умения, които те отказват да овладеят в тетрадката. И той търси логичен партньор в лицето на белгийското учебниково издателство Die Keure. Заедно стартират проекта "Маймунски приказки", който към момента е събрал няколко престижни международни награди и е влязъл в стотици училища и хиляди детски стаи. Larian Studios и Die Keure си партнират с някои от най-големите издателства в Холандия, Полша, Русия, Великобритания и САЩ. Така започва и съвместната работа на белгийците с издателство "Просвета", когато през 2013 г. на родния пазар излизат първите две серии от играта за 1. и 2. клас. Сега, в началото на декември, издателството представя и останалите три игри, които ще помагат с уроците по математика на учениците от 3., 4. и 5. клас.

Първите две игри от поредицата "Маймунски приказки" се приемат от децата с възторг, много по-голям от очаквания, и дори скептични родители признават,

че игрите са добър помощник по математика. За разлика от повечето кратки флаш игри за смятане, които всеки родител може да намери онлайн, "Маймунски приказки" е пълноценна приключенска сага със сложна сюжетна линия и висококачествена графика, която ангажира децата и гарантира дни наред весела игра и решаване на задачи.

Действието във всяка от петте части на поредицата се развива във вълнуващ триизмерен мистичен свят, напоян с древен Египет, я средновековна цитадела - все любими дестинации. Сюжетът се базира на всевечния сблъсък между доброто и злото - детето влиза в ролята на следотърсач, който трябва със силата на математиката и логическата мисъл да пребори злосторник, застрашаващ правдата. Играчът напредва през поредни нива, където, от една страна, решава пространствени пъзели и търси причинно-следствени връзки, а от друга страна, се сблъсква със съдържанието по математика, одобрено от МОН за съответния

клас.

Целта на играта не е да предоставя нова информация - територия, запазена за училището. Вместо това тя помага на децата да тренират и развиват уменията по алгебра и аритметика, с които се запознават в час, като ги въвлича в различни упражнения с нарастваща сложност и намаляващо време за изпълнение. Тъй като способностите на децата са разнообразни, уникалният алгоритъм на "Маймунски приказки" позволява автоматично адаптиране към знанията на ученика, така че той да се чувства комфортно със способността си да завършва нивата успешно, твърдят от Larian Studios. Оттам нататък играта постепенно предоставя по-сложни упражнения, като през цялото време контролира представянето на детето и адаптира трудността си към неговия напредък. Освен че ученикът ефективно усвоява знанията и уменията, той се чувства горд от постиженията си и преминава със самочувствие към следващото ниво.

И все пак игрите не са за обясняване, а за играене. Затова "Просвета" кани всеки ученик от 1. до 5. клас в София да поиграе на играта на Коледния панаир на книгата в НДК от 9 до 14 декември на щандовете на издателство "Просвета" и "Просвета-Либри".

Играй на компютъра, стани отличник!

От началото на декември вече ще можете да намерите на пазара и петте диска с математически игри от "Маймунски приказки":

- "Принцесата на Сундара" - ниво 1. клас
- "Приключения в музея" - ниво 2. клас
- "Лабиринтът на вещицата" - ниво 3. клас
- "Замъкът на вампира" - ниво 4. клас
- "Долината на чакала" - ниво 5. клас

Всяка игра струва 17,90 лева, но на щандовете на издателство "Просвета" и "Просвета-Либри" на Софийския международен панаир на книгата от 9 до 14 декември в НДК ще можете да ги закупите с голямо намаление.

Освен това дисковете могат да бъдат поръчани от електронните книжарници www.store.bg, www.mobilis.bg и www.helikon.bg.

Елате в НДК и доведете детето си, за да поиграе "Маймунски приказки"!

ЕЛЕКТРОННИ УЧЕБНИЦИ ПО ВСИЧКИ ПРЕДМЕТИ ОТ 1. ДО 7. КЛАС - НА WWW.E-UCHEBNIK.BG

СОЛУНСКИТЕ АТЕНТАТОРИ ВЪЗКРЪСНАХА В НАРОДНИЯ ТЕАТЪР

● Пиесата на Георги Данаилов е сякаш писана днес,
а не преди 32 години

Румен ЛЕОНИДОВ

След финалната сцена на "Солунските съзакляници", постановка на режисьора Стоян Радев, публиката се изправя на крака и започва да вика с цяло гърло: "Браво! Браво! Браво!". Толкова мощен патриотично-трагичен спектакъл, сграбчващ зрителите за гърлото и каращ от очите им да бликат сълзи, отдавна сцената на Народния театър не помни. Може би от взривяващата премиера на Александър-Морфовите "Хъшове", чийто брой на представлението отдавна надхвърли първата стотица и за които все още няма билети месеци напред.

Същата щастлива участ очаква и това драматично чудовище, чийто сюжет ни връща към Солунските атентати, извършени през далечния април на 1903 г. Организаторите са група български младежи, анархотерористи, които искат с динамит и взривове да засегнат финансовите интереси на западните държави и да ги принудят да действат в защита на българското население

в Македония. Взривени са сградата на Отоман банк, френският кораб "Гвадалкивир", прекъснато е осветлението на града. Повечето българчета загиват, но само жертвата им още повече нажежава обстановката в размирните европейски части на разпадащата се Отоманска империя.

Пиесата на Г. Данаилов е писана преди 32 г., но продължава да е хиперактуална и да въздейства с новаторството си, защото е челен сблъсък между две правдиви противоположности, трагичен спор между желанието за свобода и желанието за саможертва в името на живота и в името на смъртта. Според автора "този спор продължава

да се изостря и в наши дни. Тероризмът се осъжда, преследва и проклина, но заедно с това се среща все по-често по всички краища на изумената ни земя. Може би защото прогресът е враг на свободата...".

Режисьорът Стоян Радев го допълва: "Пиесата превръща действителния исторически случай в драматична поема. Героите търсят своите оправдания, сякаш отново са изправени пред съда на времето, но като че ли за да ни накарат да се откажем от тях, да престанем да преследваме строго логичните обяснения и да се оставим на поезията, в която можем да намерим повече истина, отколкото в ис-

торията".

Пред публиката възкръсват трагичните образи на част от действителните герои на ВМРО - това са Орце Попйорданов, Павел Шатев, Борис Сарафов, Иван Гарванов, Константин Кирков, Димитър Мечев. Цялата актьорска трупа играе като за последно, водена от изключителните майстори Руси Чанев и Кирил Кавадарков, отново забележителната Мария Каварджикова, следвани от съвсем младите открития Мила Люцканова, Петко Венелинов, Павлин Петрунов и вече доказаните арт профита като Валери Йорданов, Юлиан Вергов, Владимир Карамазов, Леонид Йовчев, Христо Петков, Ана

Пападопулу, Теодора Духовникова и Благовест Благоев.

На висота са и сценографът Венелин Шукелов, костюмите на Елица Георгиева, музиката на Виктор Стоянов, както и зрелищното решение на майстор Стефан Десподов, който отдавна е доказано

явление в световния театрален плакат.

Спектакълът се играе на Голямата сцена и следващото представление е в събота, 29 ноември 2014, от 19 ч. Идете и се пречистете - текстът е блестящ, режисурата брилянтна, а въздействието на сюжета - зашеметяващо.

РОМАНЪТ ЗА МАЙКА ТЕРЕЗА Е ВЕЧЕ ПО КНИЖАРНИЦИТЕ

ИК "Изток-Запад" пусна забележителния "Роман за Майка Тереза". Автор е известният македонски писател Младен Сърбиновски, който е сътворил истинска философска притча за себеоткриването, за житейската мисия, за любовта към другия и основното значение на думата религия: свързвам.

Коя е Майка Тереза? Родена през 1910 г. в Скопие като Агнес Гонджа Бояджиу. По-късно става католическа монахиня. По целия свят е позната като основател на ордена "Мисионери на милосърдието" (1950), известен с мисионерската си и благотворителна дейност сред най-бедните по света. Майка Тереза създава и поддържа редица хосписи, сиропитали-

ща и домове за прокажени в цяла Индия. Носител е на множество награди и отличия. През 1979 г. е удостоена с Нобелова награда за мир. Умира през 1997 г. в Калкута, Индия.

"Роман за Майка Тереза" изследва историята на малкото момиче от Скопие, което открива призванието си и поема по пътя на вярата и любовта към ближния. Въпреки славата, наградите и популярността тази крехка жена се съхрани като скромна, все същата всеотдайна християнка... Накратко - това е разказ как обикновеният човек може да стане вдъхновение и пример за милиони хора по света, за безрезервната любов, доверието в доброто...

И две думи за Младен Сърбиновски.

Той е сред най-талантливите словесни майстори с българско самосъзнание, родени в Р Македония. Изявява се като ярък публицист, оригинален белетрист и драматург. Появява се на белия свят през 1958 г. Завършва социология в Скопие, но дълго време работи като журналист. Прозата му е провокативна, киномаграфична, иронична, притежава и запомнящ се поетичен изказ. Писателят категорично отрича лъжите на македонизма и показва българските корени на измислената "македонска" нация. Автор е на редица книги, най-известните сред които са "Година от 13 месеца", "Крали Марко", "Хитър Петър", "Пазач на дъгите", "Вечният календар на порастването", "Македонските авгиеви обори", "Частици нищожност", "Македонският Фауст", "Зидари на нощта", "Приказки от долната земя", "Шашма". Най-новата му книга е "Роман за Майка Тереза" и вече е по книжарниците. Той е носител на почетното звание академик в Българската академия на науките и изкуствата.

Акад. Григор ВЕЛЕВ

Да помогнем на сънародниците ни, живеещи на Балканите

● С акад. Григор Велев разговаря Румен Леонидов

Църквата „Св. св. Константин и Елена“ в Одрин

В предишния брой подробно се спяхме на положението на българите в Р Македония и Р Сърбия и обещахме на читателите да продължим темата...

- Нека започнем с българите в Косово. Те живеят в областите Гора и Поле, броят им през 30-те години е бил около 10 000 души. Днес той надхвърля 28 000. Част от тях са записвани като "югославяни" или дори "сърби". Преобладаващото мнозинство обаче изявява българската си национална принадлежност. Но новата косовска власт продължава да провежда политика на денационализаторска политика от скопски емисари - македонисти.

- А от кога датира българското присъствие в земите на днешна Албания?

- Българите в Албания са потомци на онези наши сънародници, населявали териториите, включени в границите на Първата и Втората българска държава. През XVII-XVIII в. много от тях насилствено са изселени в райони на Македония, Тракия и Мизия. Повечето от изселените се са християни. Останалите на територията на Албания българи са главно мюсюлмани. Между двете световни войни България прави редица опити за развитие на просветна дейност сред българите в Албания. След 1944 г. Енвер Ходжа предлага на българското правителство да изпрати там наши учители. Това не е станало, защото от наша страна вече се е смятало, че там не живеят българи, а "македонци". Изолирането на Албания от света и незаинтересоваността на България прекъсва контактите на страната ни със сънародниците ни в Албания чак до 1989 г. От началото на 90-те години връзките с тях са възстановени. Значително по-толерантно е отношението на прави-

телствата в Тирана по въпроса за българите в Албания и това позволява по-добре да се грижим за тях.

- Колко българи живеят днес в Албания?

- По данни от преди години те са около 60 хил. Според по-новите броят им възлиза на около 150 000 души. Най-много от тях живеят в районите на Голо бърдо и Мала Преспа. Хиляди българи живеят в Тирана, Елбасан, Драч (Дурьс), Корча и други градове. Българи живеят и в Северна Албания - областта Гора, в девет села на околия Кукас. Сред това население се води активна денационализаторска политика от скопски емисари - македонисти.

- Доколкото ми е известно, албанското ръководство не пречи на българите да се организират и да поддържат връзки със страната ни...

- Да, но в случая е по-важно поведението на България. Час по-скоро трябва да се положат дипломатически усилия, за да се признае официално българското национално малцинство. Както и да се създават условия за получаване на българско гражданство.

- Българите в Хърватия, Словения и Босна са се преселили там най-вече по икономически причини...

- Точно така. Те емигрират в тези страни между двете световни войни, както и по-късно. По време на бившата Югославия са регистрирани като "югославяни" или "македонци". По официални данни през 1990 г. в Хърватия има около 350 000 "югославяни", от които около 80 000 са "македонци". В Словения има регистрирани около 10 хил. "македонци". А в Босна и Херцеговина живеят около 1900 "македонци". След 1990 г. за гражданите с български етнически произход в Хърватия и Словения съществуват възможности за национал-

на изява, макар че още не са признати за национални малцинства. До днес България не е представила за това официално искане, нито е проявила интерес към спазването на политическите им права.

- Стигнахме до съществениците ни, живеещи в Гърция...

- Голяма част от българите в Егейска Македония и Западна Тракия са принудително изселени, а в домовете им се настаняват малоазийски, критски и понтийски гърци. В резултат на това българите в Егейска Македония и Западна Тракия намаляват, но броят им до днес е внушителен. Нашите сънародници, въпреки репресиите, запазват националната си идентичност.

- Но гръцката конституция, законодателство и практика не признават наличието на българско малцинство....

- Нещо повече, там българите до 1913 г. са обявени за "българогласни елини", а от 1934 г. - за "славяногласни елини". Това противоречи на международните норми за правата на човека. Но сънародниците ни в Гърция са обект на внимание и от страна на македонистите от Скопие, които ги обявяват за "македонци". Българските мюсюлмани, наричани още помаци, в Гърция също са обект на особено внимание. Там се правят опити за създаване на "помашка нация" и "помашки език".

- Колко са българите в Гърция според официалната статистика?

- Официалната гръцка статистика не отразява наличието на българи в Гърция. Според американски изследователи в региона на гр. Солун живеят около 60 хил. славяногласни македонци, говорещи български. Според Европейската комисия за правата на човека през 1997 г. в Гърция има 105 хил., говорещи български като майчин език. Изследванията на доц. Г. Даскалов сочат наличието на 255 000 българи в Гърция. А според публикуваните в пресата изявления на свещеник Никодим в гр. Лариса в Егейска Македония живеят повече от 500 хил. славяно-македонци, говорещи български. По наши изследвания общият брой на българите в Гърция е над 383 900 души. От тях около 200 хил. живеят в Егейска Македония и повече от 50 000 - в Западна Тракия и по островите на Егея. Сред тях около 200 000 са православни християни, а 50 000 - мюсюлмани.

- Защо Гърция не признава съществуването на българско национално етническо малцинство на нейна територия?

- По този начин тя лишава българите от основните им граждански и политически права. Затова България трябва твърдо и безкомпромисно да постави пред Гърция въпроса

за признаване на българското национално малцинство в Егейска Тракия и Македония. Да се признае правото на самоопределение на българомохомяданите в Източните Родопи. Да се осигури на всички българи, живеещи в Гърция, свобода на словото, правото да говорят майчиния си език, да контактуват с близки и роднини, живеещи в България. Да се пледира за откриване на български училища и богослужение на български в районите с компактно българско население. България да осигури медийно покритие на районите на Беломорска Тракия и Македония, където има компактни български поселения.

- Нека приключим този разговор с положението на българите в Турция...

- До Балканската война населената предимно с българи Източна Тракия (Одринска Тракия) е арена на българските национално-освободителни революционни борби. През 1913 г., по време на Междусъюзническата война, Турция заема тази територия и подлага на геноцид около 400-хилядното българско население. То е избивано, ограбвано са имотите му и е прогонвано.

На асимилация и прогонване е подложено и близо 50 000-то българско население в Цариград.

През 1925 г. е сключен Ангорският договор за малцинствата и бежанците между България и Турция. Турция не изпълни своите ангажменти по договора да разреши завръщане по родните места на прогонените българи, за да влязат във владение на имотите си, което се препоръчва от договора. По този начин хиляди българи са лишени от своите имоти, които са обявени по-късно за държавна собственост на Р Турция. Днес за определяне броя на българите в Турция е трудно да се ползват данните на преброяванията и други официални източници. Съгласно турската конституция и законодателство всеки турски гражданин се смята за турчин.

- Но какво твърдят неофициалните данни?

- Че лицата, които говорят български като майчин език, са повече от 100 000 души. Р България трябва да настоява пред Р Турция да изпълни клаузите от Ангорския договор. Трябва като държава да се грижим за българските исторически и културни паметници в съседката ни. Нужно е да окажем помощ на българската църковна община в Цариград и на българските църкви в Одрин и Лозенград. Както и да се защитят енергично българските екзархийски имоти в Турция. И не на последно място - да установим широки контакти с българските турци, преселили се там, с оглед лобиране за широки междудържавни и приятелски отношения между България и Турция.

Ако искате да научите повече подробности по темата, потърсете в книжарниците книгата „Българската национална кауза 1762-2012“, на акад. Григор Велев

Инж. арх. Лазар Парашкеванов създаде сградата на Софийската опера

Валентин СТАМОВ

През 1922 г. министър-председателят Александър Стамболийски възлага на младия тогава инженер-архитект Лазар Парашкеванов да бъде автор, архитект-проектант и главен изпълнител на замисления строеж на Съюзен земеделски дом между ул. "Врабча" и бул. "Дондуков" в София. 9-юниският преврат през 1923 г. осуетява планираното строителство. Инж. арх. Лазар Парашкеванов като верен съратник на Ал. Стамболийски е подложен на репресии и преследване.

Устоявайки през следващите години на огромните рискове и изпитания и осъществявайки своите грандиозни проекти за строителство на първите жилищни кооперации в България, изграждане на площи и представителни сгради в столицата и други големи градове и села, построяване на юзини и модерно електрифициране на София, въвеждане на нови строителни технологии, през април 1947 г. инж. арх. Лазар Парашкеванов поема задачата да положи основния камък на сградата на Съюзен земеделски дом на посоченото по-горе място. Той е поставен пред голямото изпитание да промени плановите на първоначалния грандиозен замисъл на проекта, предвид построените нови сгради в пространството между улиците "Врабча", "Париж", "Раковски" и бул. "Дондуков".

След като вече е изградил основите на бъдещата сграда и са излети първите две плочи,

Министерският съвет излиза с решение да бъде изградена Национална опера, към която да бъде и Съюзният земеделски дом. Така през февруари 1949 г. инж. арх. Л. Парашкеванов издава писмена заповед за събаряне на построените вече части на сградата. За пределно кратък период той се запознава с всички възможни документи, изисквания и традиции в построяването на оперни театри, създаването на оптимална акустика, спазването на изконните правила за подобно строителство.

Завършвайки срочно необходимите проучвания, Л. Парашкеванов неотлъчно пристъпва и пряко ръководи монтажните и строителните работи. Полагат се неимоверни усилия за откриване, обработване и доставка на най-подходящите и качествени материали за изграждането на Национална опера. Така въпреки наложените съкращения на финансови средства, въпреки затрудняващите вмешателства и провокации от страна на държавните и партийните органи, въпреки ежедневните възникващи трудности и изпитания Л. Парашкеванов създава оптимална организация на строителните работи и успява да вдъхнови и поощри морално всички работници.

Изглежда, обстоятелството, че Л. Парашкеванов не благоволил да бъде смирен към тоталитарния режим, е предизвикало желанието на определени властови кръгове да му дадат фатален "урок". Явно огромна завист се е таяла сред отявлените му неблагожелатели, за да бъдат разхлабени през лятото на 1951 г. скобите на скелето, по което той ежедневно се е изкачвал до работната площадка. Така той пропада от голяма височина и като по чудо остава жив, но с много рани и счупена ръка.

Въпреки последвалите поредни ограничения на финансовите

средства и струпалите се съзнателно предизвикани затруднения, Л. Парашкеванов завършва този изнурителен строеж и през есента на 1953 г. сградата на Софийската опера гордо се възправя в центъра на столицата със своя напълно европейски вид.

И до днес малцина знаят какво чудо на архитектурната и инженерната мисъл е постигнал възпитаникът на чешката архитектурна школа инж. арх. Лазар Парашкеванов! Той използва сложната даденост на терена, върху чиито 3000 кв. м се извършва строителството, и изгражда една уникална конструкция на оперната сграда, наподобяваща охлюв или формата на раковина. Той така приспособява високото ниво на ул. "Врабча" със стръмния наклон до бул. "Дондуков", че влизайки на голяма дълбочина под нивото на булеварда, постига формата на споменатите природни творения, които, както е известно, притежават небивала акустика.

В последната година преди завършването на сградата Л. Парашкеванов е уведомен, че повече финансови средства не могат да бъдат отпуснати и временно трябва да бъде спрян строежът. Неуморният архитект е подложен за кой ли път на откровен саботаж. Тогава той успява да постигне съгласието на всички работници и техници да продължат, без да получат трудово възнаграждение. Те собствено-ручно изработват сложните гипсови отливки и орнаменти, украсяващи залите и фасадните части на величавата сграда. Такава всеотдайност към строителното дело и подобно съвършено естетическо изпълнение на орнаменталната част дотогава не са познати.

Гениалният архитект е безкомпромисен по отношение на използваните материали. Той лично избира за облицовка на коридорите и фойетата най-краси-

вия мрамор, който се намира в България. Всички ламперии и дървени елементи са изработени от най-висококачествените дървесни видове, от които се изработват акустичните инструменти. Покритието на дървените повърхности е поставено чрез използването на най-подходящите лакове за музикални инструменти.

За да бъде постигната съвършена акустика, Л. Парашкеванов изгражда изключително сложна и функционална конструкция на тавана на голямата зала, който наподобява отвора на музикален инструмент и е на няколко нива, за по-ефектно отражение на звука.

Всички стени на залата са двойни, с големи кухни в тях. На много места и на балконите и на ложите са изградени кухи гърнета за постигане на по-осезаем резонанс. Подът на партера и на балконите също е с големи кухни и въздушни пространства, за да наподобява залата съвършен музикален инструмент.

Голямата зала също се намира не върху твърда земна или бетонна основа, а върху огромно кухо пространство, в което е изграден уникален ресторант с много зали, преходи и стени, облицовани също с уникална ламперия. Това разположение на големия салон на операта върху конструкцията на ресторанта, чиито стени и под са изградени с висококачествен дървен материал, също е съобразено с желанието на архитекта да бъде постигната съвършена акустика. Върху стените и специалните ниши във внушителния ресторант едни от най-изтъкнатите тогава художници изработват като истински живописни шедеври редица картини и природни пейзажи от цялата страна. Така украсена е и кафе-сладкарницата откъм ул. "Раковски".

При строежа на сградата Л. Парашкеванов открива изумител-

ни тунели, проходи и такаомби от времето на старата Сердика и само липсата на време заради напрегнатия строеж не му позволява да ги проучи и да бъдат те достъпни за всички столчани. Неуморният инженер прави невероятни открития за разположението и лабиринтната мрежа от тези подземни комуникации, които водят към три подземни реки и към всички стратегически места на стария град.

След окончателните строителни работи специална комисия от експерти и музикални дейци изпробва акустиката на оперната зала, която тогава е с около 1400 места. Всички участници в тази комисия остават изумени от постигнатото, от внушителния вид на залата, сцената, огромното сценично пространство. Специалистите дълго обхождат сложните преходи, коридори и комуникационни връзки между важните звена в сградата, между работните помещения, гримьорните, репетиционните зали, кабинетите и спомагателните пространства, оценявайки високо тяхната целесъобразност и предназначение.

За официалното откриване инж. арх. Лазар Парашкеванов кани един от най-изтъкнатите по това време диригенти Херман Абендрот. След премиерното представление той е изумен от акустиката и цялостния вид на Со-

фийската опера и дава обет, че ако тук се постави единствената опера на Л. В. Бетовен, той ще дирижира това представление. След година "Фиделио" е поставен на изумителната сцена на Софийската опера и Х. Абендрот дирижира трикратно този незабравим спектакъл. След поредното изпълнение той споделя пред Л. Парашкеванов, че акустиката на Софийската опера е по-добра и от тази на Миланската скала, но държи това да не се издава като негова оценка.

Паметни ще останат и възторжените слова на големия български певец Тодор Мазаров, който по време на своя гастрол през 1954 г. възкликва: "Новата опера е гордост и чест за България! С архитектурното си съвършенство тя се нарежда сред най-добрите европейски оперни театри. Възхитен съм от отличната и акустика!".

След стотиците безсънни нощи и напрегнати дни, поел безбройни рискове и лишения, големият български инженер и архитект Лазар Парашкеванов получава заслужено признание "за успешното изграждане на онази архитектурна симфония, наречена оперна сграда, смятана и днес за най-сложната и възвишена форма на архитектурното строителство въобще".

Моят град

СОФИЯ

Ученици помагат на онкоболни деца

Благотворителен концерт в помощ на деца с онкологични заболявания ще се проведе в театър "Освобождение" на 11 декември. Инициативата е на Професионална гимназия по електротехника и автоматика - ПГЕА, Национална финансово-стопанска гимназия - НФСГ, Национален учебен комплекс по култура - НУКК, Софийска математическа гимназия - СМГ, 133. СОУ и 56. СОУ.

Програмата включва изпълнения на певчески и танцови ученически състави, индивидуални изпълнители,

хип-хоп групи, фолклорни ансамбли и др. Специално участие ще вземат изпълнителите от балет "ВЕДА ДЖУНИЪР". Гостите на концерта ще могат да опитат домашно приготвените вкусности на благотворителния базар. Всички събрани средства ще бъдат дарени на Специализирана болница за активно лечение на онкологични заболявания в София.

Цената на билетите е 5 лв., като те се закупуват предварително от организаторите на тел. 0887 30 44 55 или на фейсбук страницата Благотворителен концерт на ПГЕА, НУКК, НФСГ, СМГ, 133. и 56. СОУ.

ПЛОВДИВ

Рекорден интерес към срещата на туроператорите

Над 90 организации от страната и чужбина са потвърдили участие в Петата международна среща на туроператорите, която ще се проведе в Града под тепетата от 26 до 30 ноември т.г. Организатор на форума е Община Пловдив чрез Общинско предприятие "Туризм" съвместно с Министерството на туризма.

Събитието е насоче-

но към популяризиране на България и в частност Пловдив и региона като конкурентоспособна туристическа дестинация, подходяща за туризъм през цялата година. На предстоящата среща ще бъдат представени новите туристически обекти и атракции в града, част от културно-историческото наследство. В програмата са предвидени работни срещи, които пре-

доставят възможност за директен контакт с потенциални партньори и поставяне начало на успешни сътрудничества. Основен акцент на Петата международна среща на туроператорите е събитийният туризъм. Специално за форума е режисиран музикален спектакъл "На сватба в Стария Пловдив" на Държавна опера Пловдив с участието на ансамбъл "Тракия", чието действие се развива в къщите в Стария град. Във фокуса на есенното издание ще бъде и фестивалът "Дефиле на младото вино". Той е част от събитията, насочени към реализирането на национална стратегия за виното и създаването на атрактивна възможност и повод за посещение на гости от цялата страна и чужбина в Стария град.

БЛАГОЕВГРАД

В Топ 5 на най-бързо развиващите се градове

Благоевград е в челната петица на успешно развиващите се центрове в страната, показва изследване на Института за пазарна икономика. То е базирано на обективни показатели за икономическа активност. Една от тези инди-

кации е броят на издадени разрешения за строеж, които през последните две години са се увеличили почти двойно. Това говори както за икономическа стабилност в общината, така и за гарантирани работни места и ста-

билни доходи на десетки работници и техните семейства, посочват експертите. Инвестиционната активност и тенденцията към устойчив растеж продължават да бъдат част от усилията на кметския екип за повишаване жизнения стандарт на града, припомнят от общината. В първата петица на класацията попадат и традиционно силните София, Варна, Бургас и Пловдив.

БУРГАС

Истина е, Godsmack ugvam!

Култовите музиканти Godsmack ще изнесат концерт в Бургас през следващото лято. Новината обиколи интернет пространството буквално за минути и хвърли в екстаз хилядите почитатели на американската алтернативна банда у нас. Съли Ерна и компания ще бъдат сред хедлайнерите на Summer Chaos Festival, Burgas 2015, който се организира от М. Е. Music със съдействието на Община Бургас. Концертът ще се проведе на 16 юни на ст. "Лазур" - едно от най-модерните спортни съоръжения на Балканите.

Godsmack е сред най-популярни-

те групи в света, с десетки незабравими хитове и рекордни продажби. През 2011 г. американците трябваше да бъдат част от фестивала Sofia Rocks, но поради заболяване на фронтмена Съли Ерна концертът пропадна. Три години по-късно апетитът на родните фенове за здрава музика изглежда още по-голям, което е гаранция за успеха на музикалното събитие. Продажбата на билети за фестивала започна на 18 ноември т.г., като цените варират от 55 до 110 лева. Те могат да бъдат закупени в мрежата на Тикетпро България в цялата страна и онлайн на www.ticketpro.bg.

СТАРА ЗАГОРА

Насърчават работата с млади хора

Стара Загора вече е част от Европейската мрежа на местни власти за работа с младежи. Споразумението за присъединяването подписа Георги Симеонов, директор на Дирекция "Устойчиво развитие и евроинтеграция" в Община Стара Загора. InterCity Youth беше основана на 9 ноември 2014 г. в Хертогенбош, Холандия, от близо 400 местни служби, а още много други изразиха желание да се присъединят. При учредяването се включиха местни власти и национални мрежи за работа с младежи от Швеция, Холандия, Германия, Финландия, Белгия, Италия, Люксембург, Гърция, България и Грузия.

Местните служби ще бъдат насърчавани да обменят и разработват

инструменти за повишаване на качеството на работа с младите хора и да развиват неформалното обучение за младежи. Дейността ще се осъществява чрез конференции, семинари, курсове и други подходящи инициативи.

Местните служби заедно с младите хора са главните заинтересовани страни за развитието на младежки дейности, защото без тяхното знание и активен принос не може да се очаква устойчиво развитие, обясни Георги Симеонов. По думите му InterCity Youth трябва да бъде платформата за обмен на добри практики, взаимно подпомагане и заедно с другите заинтересовани страни да бъде гласът на местните специалисти на национално и европейско равнище.

ВАРНА

Европейска младежка столица през 2017 г.

Варна победи в надпреварата за европейска младежка столица през 2017 година! Това съобщи кметът на града Иван Портних.

Церемонията по обявяване на победителя се състоя в румънския град Клуж-Напока, който е носител на титлата за 2015 г. Варна изпревари другите три града финалисти: Кашкайш (Португалия), Галуей (Ирландия) и Перуджа (Италия).

Настроението в Морската столица е повече от приповдигнато:

Благодарим на всички за подкрепата! Успяхме, защото сме заедно!

Варна 2017 победи, защото стана национална кауза, която обедини хора от различни поколения, с различни интереси, религии и политически

възгледи!

Varna 2017 победи, защото креативните и вдъхновени млади хора заслужават този приз!

Varna 2017 победи!

Продължаваме напред!

Страницата подготви
Георги ГЕОРГИЕВ

ЖИВОТ & ЗДРАВЕ

25 НОЕМВРИ - 1 ДЕКЕМВРИ 2014

За ползата от антиоксидантите

Сърдечносъдовите заболявания продължават да държат световната класация по смъртност, а според медиците едни от основните виновници са свободните радикали. Техният най-голям враг обаче са антиоксидантите. Каква е ролята им четете

на стр. 18

В сезона на вирусите

В началото на ноември кабинетите на лекарите започват да се пълнят, а повечето оплаквания на пациентите са провокирани от вирусите. Тяхното нашествие води в крайна сметка до отпадналост и изтощение. Но това състояние може да се преодолее. Съветите на специалистта

на стр. 22

Ваксините са добрата профилактика

Настроенията срещу ваксините не са от вчера, но нито един специалист не се съмнява в тяхната безспорна и отговорна роля за здравето на хората. Проф. Тодор Кантарджиев ще ви убеди, че ваксините са причината човечеството да се раздели с изключително опасни заболявания. Професионалното му мнение е

на стр. 23

Тайната на "френския парадокс"

Дълго време не можеше да бъде открита причината за дълголетието на французите при не особено здравословната им кухня. През 1991 г. обаче тайната е разкрита и тя се крие в червеното вино. Защо? Ще научите

на стр. 27

ПРОФЕСИОНАЛИЗМЪТ ИЗИСКВА ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

• Програмата на СТИНГ АД "Lege Artis" стана на 10 години

Професионалистите в областта на фармацията отбелязаха заедно десетата годишнина от началото на програмата за продължаващо обучение на магистър-фармацевти, създадена от СТИНГ АД с помощта на много партньори през годините. На събитието в "Шератон" присъстваха представители на академичната общност, на държавни институции, на фармацевтичния бизнес, магистър-фармацевти.

Пред "Животът днес" Аделина Любенова, отговорен фармацевт на СТИНГ АД и зам.-председател на съвета на директорите на дружеството, заяви: "Създа-

Доц. Асена Стоименова, ръководител на ИАЛ (вдясно), поздравява магистър-фармацевт Аделина Любенова за успеха на програмата

дохме тази програма, за да донесе повече сигурност и за пациентите, и за фармацевтите. Нейният успех се дължи на инициативността и инвестициите на произ-

водители на лекарства и хранителни добавки, За изминалия период дистрибутори, аптеки и сме направили 200 се-

минара, на които сме вдъхнали самочувствие на колегите, че те имат последната дума преди употребата на лекарството. А това самочувствие се базира на реални знания и умения, придобивани в университета, но и през целия професионален път. Гордея се, че за 10 години на семинарите е имало 240 хиляди присъствия, едно забележимо желание на фармацевтите да продължават да се учат. А сред лекторите са били водещи специалисти във фармацията, медицината, психологията, маркетинга".

НЕВРОХИРУРГИЯТА НА "СВ. ИВАН РИЛСКИ" С НОВИ ОПЕРАЦИОННИ

Клиниката по неврохирургия към УМБАЛ "Св. Иван Рилски" се сдоба с нови операционни зали, чието оборудване отговаря на последните световни постижения. Ключовата им характеристика е пълната интеграция на всички видове техника. Това позволява извършването и на най-сложните оперативни интервенции, които са били невъзможни за хирургията в България досега, и отваря пътя към усъвършенстване и свободен обмен на опит между специалистите по неврохирургия чрез т.нар. телемедицина, използвана в най-напредналите страни по света, заяви проф. д-р Марин Маринов, декан на Медицинския факултет при МУ - София и ръководител на Клиниката по неврохирургия.

Обновяването на операционните зали се осъществява по проект за внедряване на високотехнологично оборудване с приложение в хирургическото лечение на фармакорезистентните епилепсии и невроонкологичните заболявания. Финансирането е от еврофондовете и националния бюджет.

КОЛАСТРАТА - НАЙ-СИЛНИЯТ ЕСТЕСТВЕН ИМУНОСТИМУЛАТОР!

Почти всички инфекциозни или дегенеративни заболявания, вкл. сърдечни болести и тумори, се предшества от придружават от понижена функция на имунната система. Подпомагането на организма

за справяне с този процес, възстановяването на ефективността на вътрешната самозащита са възлова задача при лечението. Един сигурен от стари времена начин е "внесянето" на антитела в организма чрез първата храна, наречена коластра, която получават всички бозайници, включително и човекът. Вълшебната течност, която се отделя от млечните жлези на майките през първите 2-3 дни след раждането, е уникален микс от близо три дузини готови антитела, комбиниран с коктейл от 8 фактора на растежа. Тя има силата да подпомага връщането на здравословния баланс в почти всички системи в организма на човека, а при децата да стимулира по-бързото им развитие.

Качествата на коластрата я правят много надежден природен лек и при ред други здравословни проблеми, между които са артритът и остеопорозата. Еликсирът, осигуряван от майчиния организъм за новороденото като първа защита срещу непознатия и враждебен свят, е един от най-богатите източници на MSM (метил сулфанил метан) и на противовъзпалителни субстанции. Приеман при

артрити, той действа добре срещу болката и отоците, стимулира регенерацията. Тъй като коластрата е единственият естествен източник на трансформиращите се фактори на растежа TGF, тя се

препоръчва и за подобряване на костната плътност и здравина - проблем при заболяването остеопороза. При него има разрушаване на костната тъкан, предизвикване на шупливост в костите и съответно загуба на здравина, предизвикани от клетки, наречени остеокласти. С напредването на възрастта тяхното количество започва все повече да надделява над клетките, които изграждат костта -

остеобластите. Процесът е най-чест при жените в менопауза. Много лекари, които препоръчват схеми на хранене с включване на коластра, констатирали значително намаляване на оплакванията при пациентите с остеопороза. Режимът има добър ефект и при хора с храносмилателни заболявания като гастрит, колит, язва. В случая роля играе способността на хранителния суперсекрет от майчините млечни жлези да унищожава патогенни микроби, да създава среда за заселване на полезни бактерии, да успокоява и да заздравява раздразнителните и свръхпропускливи черва, да подпомага организма при лошо усвояване на храната, диарии, хранителни алергии.

Комплекс по детско хранене р-н „Люлин“ 1, София

набира абонати - деца за преходна храна на възраст от 10 месеца до 3 г.,

както и деца, алергични към белтък.

Цена на купона - 1,30 на ден. Тел. 02/8268572

БОРБАТА СЪС СВОБОДНИТЕ РАДИКАЛИ Е ВЪЗМОЖНА

Сърдечносъдовите заболявания държат световната класация по смъртност, а за България процентът надвишава средния за Европа. Въпреки че рискът е по-голям за хората над 50 години, зачитат и случаите на инсулт сред помладите, дори под 35-годишна възраст.

Като едни от основните виновници за сърдечносъдовите болести медиците уличават т.нар. свободни радикали, тъй като те увреждат клетъчните мембрани, включително и в съдовете. Това се свързва с появата на високо кръвно налягане, с полесното отлагане на плаки по съдовете, което може да доведе до инфаркт - при руптура на една плака, запушване в съда, а ако този съд е в мозъка - до инсулт. Макар и с кратък живот, свободните радикали могат да

увредят много системи в организма. Те са продукт на метаболизма, като допълнително околната среда (вредни емисии, обездвижване, стрес и т.н.) също по определени механизми може да отключи производството на свободни радикали от самия организъм. В същото време на различни нива съществува баланс, който се бори с тях. Има молекули, ензими, различни метаболитни продукти, които предотвратяват образуването на свободните радикали - това е първото ниво. Второто ниво е

свързването на тези свободни радикали, за да се неутрализира действието им. Комбинацията от тези две действия е трето ниво, като става въпрос за по-сложни молекули, ензими, които могат да свържат, да разградят и да възстановят вече засегнатите органи и системи в организма.

Борбата със свободните радикали може да бъде свързана както с традиционната терапия (защото е доказано например, че много от медикаментите за високо кръвно налягане имат антиоксидантен ефект),

така и с допълнително внесени в организма блокиращи субстанции. Това внасяне става, от една страна, с промяна в хранителния режим. На първо място - с увеличен прием на плодове и зеленчуци. Необходимо е и внасянето допълнително на витамини, като особено важни са витамините А и Е, които имат доказан ефект дори при тежки сърдечни заболявания. В последните години бе изолирана молекула - ресвератрол, която е сред най-мощните антиоксиданти. Много изследвания доказаха, че тази молекула ускорява метаболизма, намалява натрупването на лошия холестерол и дори редуцира теглото. Какво всъщност е ресвератролът? Това е полифенолен фитохалексин - естествено съединение, намиращо се в люспите на червеното грозде, в някои билки, като например в японската пача трева, в боровинките и дори във фъстъчените люспи.

В проведено наскоро плацебо контролира-

но, двойнослепо проучване са били включени пациенти, прекарвали инфаркт на миокарда. Те са приемали по 10 мг ресвератрол всеки ден в продължение на три месеца. Друга контролна група са приемали всеки ден плацебо (инертно вещество, напр. захарно хапче) за същия период от време.

Резултатите от проучването са твърде показателни. Оказва се, че пациентите, приемащи ресвератрол, са със значително подобрена функция на лявата камера на сърцето, значително понижаване на LDL холестерола и значително подобряване на ендотелната функция. За ради доказаното му антиоксидантно действие обяснимо в последните няколко години ресвератролът се превръща в един от новите хитове сред здравословните добавки. За него се говори, че може да излекува диабет 2, да удължи живота и дори да спре рака... поне това показват изследванията с лабораторни мишки. На българския пазар вече е наличен най-новият продукт, съдържащ ресвератрол - това е "Ресвиол", произведен е в САЩ. В една опаковка има 30 капсули, достатъчни за едномесечен курс. (ЖД)

НОВО

Природен антиоксидант

Мощно действие!

Resvirol

Неутрализира свободните радикали, образуващи се в организма

Подпомага нормалната функция на сърцето, черния дроб и кръвоносните съдове

Екстракт от корени на японска пача трева

Произведено от:
Alfa Vitamins Laboratories, Inc, САЩ

Бул. "Черни Връх" №14 бл. 3, 1421, София, България.
Тел. 02/ 963 15 96, 963 15 97, Факс: 02/ 963 15 61

ECOPHARM

КАФЕТО ПРЕДПАЗВА ОТ ДИАБЕТ ТИП 2

Швейцарски учени публикуваха последни данни за влиянието на кафето върху развитието на диабет тип 2. Според експертите от това заболяване страдат над 380 милиона души по целия свят, а общите разходи за лечението са около 548 милиарда долара.

Резултатите от анализа на много изследвания показали, че редовната умерена употреба на кафе може да снижи риска от появата на неинсулинозависимия захарен диабет. Основните изводи са следните:

- Данните от проучванията показват, че при хората, употребяващи дневно три-четири чаши кафе, рискът от развитие на диабет тип 2 е снижен с 25% в сравнение с тези, които пият една-две чаши от ободрителната напитка или изобщо я избягват.
- Според цялата събрана до момента от учените информация кофеинът не е причината за този ефект, защото употребата на кафе и с кофеин, и без него снижава риска от диабет тип 2.
- Специалистите са на мнение, че профилактичното действие на кафето се дължи на съдържащите се в него компоненти като хлорогеновата киселина, която е антиоксидант, и алкалоида тригонелин.

МОДЕРНАТА ДИАГНОСТИКА ИЗИСКВА ОПИТНИ ЛЕКАРИ, АПАРАТУРА, НО И СРЕДСТВА

Доц. Григорий Неделков е изпълнителен директор на Университетската многопрофилна болница за активно лечение "Царица Йоанна - ИСУЛ" от 2013 г. Преди това дълги години е ръководител на Клиниката по образна диагностика в болницата. Акцент в професионалните му интереси е ранната диагностика на злокачествените заболявания, образните изследвания на мозъчните кръвоносни съдове, прилагането на нестандартни техники за откриване на патологични процеси в куките органи. Лектор в курсовете по следдипломна квалификация. Има участие в 42 публикации в български и чуждоезични научни издания. Член е на Българската асоциация по рентгенология, радиология и радиобиология.

● С доц. Григорий Неделков разговаря Петър Галев

Доц. Неделков, ако трябва да извадите пред скоби един основен проблем на българските болници, кой ще е той?

- Всички знаем какъв океан са проблемите, но на първо място си задавам въпроса защо трябваше да ставаме търговски дружества. И до днес не проумявам как едно лечебно заведение може да бъде регистрирано по Търговския закон. Всъщност болницата не може да прави основни неща, характерни за търговските дружества, например да вземе кредит, да й се върне ДДС. Значи фактически ние сме псевдотърговско дружество. Да не говорим за чисто етичната страна на въпроса - как изглеждаме пред обществото, в очите на пациентите, след като държавата ни е определила като "търговци". Това ли е акцентът на медицината, на лекарския труд? Но другият, по-важният въпрос, който трябва да си зададем, е къде в Евросъюза болниците са търговски дружества. Никъде!

- Повечето болнични мениджъри, с които съм говорил, са на Вашето мнение, но имате ли надежда това да се промени?

- Още преди новият министър да встъпи в длъжност, направи такава заявка. Това донякъде ме обнадеждава, въпреки че си давам сметка колко много трудности трябва да се преодолеят, за да излезем от този правно-професионален абсурд. На

първо място всички трябва да се обединим в разбирането, че сегашният режим за работата на болниците не е адекватен. А след това спокойно можем да разгледаме как са уредени нещата в държави с дълголетни традиции. Например Германия може да бъде пример в много отношения... Искрено се надявам поне университетските болници да минат на друг правен режим. В медицината и в науката няма място за Търговския закон.

- Като специалист по образна диагностика къде намирате причината за трудния достъп на пациентите до доста от модерните изследвания?

- На първо място причината е в ограничения финансов капацитет, отпускан от НЗОК за тази цел. За диагностика касата отдели много малко пари. Говоря и като средства за конкретно изследване, които обикновено не покриват реалната му стойност, и като брой предвидени изследвания. Питам се как може да е толкова скромнен пакетът за диагностика, след като от двете основни дейности в медицината - диагностика и лечение, диагностиката е първото. Нали трябва да открием заболяването, причината за оплакванията и тогава да решаваме какво да правим по-нататък. А в напредналите държави не чакат пациентът да отиде с оплаквания при лекар. Залагат основно на профилактиката! Но какво да очакваме тук да се подобри, при ус-

ловие че в бившите социалистически страни Унгария и Полша за медицина се отделят два пъти повече пари от България, а в Чехия - три пъти повече?

- Но нали политиките казват, че пари има, ама не се разпределяли правилно заради нереформираната здравна система?

- Това ми звучи, меко казано, странно! Съвременното лечение има своята международна цена. Колкото струват апарати, инструменти и медикаменти в Западна Европа, толкова струват и тук. Единствената разлика е в цената на лекарския труд. Как ще са достатъчно парите, като от Източна Европа са два пъти по-малко, а разликата със Западна Европа е смазваща? Всички пари, които отиват за болнично здравеопазване в България, са колкото за десетина средно големи болници в Германия. Ако хората знаят тези факти, ясно ще разберат за какво става дума. Когато се говори за реформа, трябва да сме наясно, че тя не може да се направи без средства. Нали когато си ремонтираща къщата, първо осигуряваме пари за целта. А за ремонт на здравната система средства няма. Отделен е въпросът за оптимизиране на финансовите потоци, което е също задължително, но категорично не е основният проблем!

- Вече стана ясно, че диагностичният пакет не е добре финансиран, поне като налична техника има ли

напредък в страната?

- В това отношение стоим доста по-добре, особено в сравнение с преди 10-15 г. По различни програми и инициативи дори по-малките болници вече имат качествени апарати, скенери и магнитни резонанси от последно поколение. Тук обаче стои проблемът, че не достига обученият медицински персонал, който да работи с тези апарати и да интерпретира изследванията. Нямаме дори стройна система за обучение на кадрите в нашата сфера, с изключение на спорадични кратки курсове. На фона на общата липса на лекари завършили нашата специалност най-лесно могат да се интегрират в западните болници. Техниката на изследване и апаратурата са едни и същи, стои само езиковата бариера, като за образната диагностика по света приемат и лекари със средно ниво на владение на дадения език.

- Има ли проблем в разбирането каква е ролята на специалистите по образна диагностика в рамките на самата медицинска общност?

- Има известни проблеми в тази сфера и те са свързани главно с търговския подход към медицината и към пациента. Понякога има едно въздържане болният да се прати на всички необходими изследвания, защото това ще оскъпи престоя, за който касата плаща константна цена. А ако изследването не се поема от касата, част

от колегите предпочитат да се въздържат да натоварят пациента с тази цена с презумпцията, че парите може да отидат и за нещо друго. В ортопедията, в неврохирургията, при очните операции и в редица други случаи пациентите трябва легално да доплащат за винтове, клипсове, очни лещи. Това изстисква материалния ресурс на пациента и лекарят гледа все пак да му спести още разходи. Но често се изпуска максимата, че колкото по-рано и точно нещо се диагностицира, шансът крайният резултат да е добър е много по-висок. В края на краищата от самия диагностичен процес се залага и прогнозата за изхода от заболяването.

- Понякога обаче го има и обратния процес - пациентите настояват да им се направят всички възможни изследвания, без това да е нужно...

- Това е така и често настояванията са подкрепени от лекар, отново с оглед търговия. Затова всеки лекар, който работи професионално, е длъжен да обясни на пациента какво е необходимо и достатъчно да се изследва. Най-общо моделът е да се върви от по-простото и по-евтиното към по-сложното и скъпото. Диагностичната пирамида се спира, когато сме стигнали до диагнозата. Ако за даден проблем е достатъчно да се направи ехография, значи няма нужда от рентгенова снимка. А някой дори праща пациента на скенер. Изследването "за всеки случай" няма оправдание. Липс-

ва ни разумната достатъчност в диагностиката. В нашата специалност си има точни алгоритми кога какво да се прави.

- При рентгеновите изследвания гарантирана ли е безопасността на пациентите?

- Самите технологии вече са много по-безопасни. Например ние използваме истински дигитален рентген, който намалява облъчването с 40 процента. Ако дадено изследване действително се налага и ще доведе до точна диагноза, няма проблем да се направи! Но по света вече се стремят например да заместят профилактичните рентгенови изследвания. Ние нямаме ултразвуков скенер за гърда и жените все още минават на мамограф. Да, новите поколения мамографи са прецизни и максимално щадящи, но защо да се прави профилактика с тях, при условие че е създадена нова технология, която не отстъпва по информативност, при това обхватът е в 3D и няма абсолютно никакво рентгеново натоварване? В Румъния има такъв апарат.

- В "Царица Йоанна" кои авангардни методи за образна диагностика развивате?

- Бих посочил виртуалната колоноскопия. При нея в червото се вкарва въздух, за да се раздуе, и след това се визуализира на скенер. Това изследване си има своите показания, но понякога то се оказва единственият метод, чрез който може да се види цялото черво. Защото при големи тумори тръбата на класическия фиброскоп не може да проникне. Освен това правим и компютъртомографска и магнитно-резонансна ентоероклиза - едно рядко изследване на тънките черва. Но този тип диагностика изисква екипна работа с много силна гастроентерология, с каквато нашата болница разполага. Привидно е независима образната диагностика, но тя е много зависима от клиничните искания и възможности. Друго рядко изследване е ЯМР-РCP. Това е изследване на жлъчните пътища - вътре и извън черния дроб, без никаква инвазивност и неудобства за пациента. В момента амбицията ни е да станем първата болница с ултразвуков скенер за изследване на млечните жлези. При нас има мощна онкология и това ще бъде логична стъпка.

НОВИТЕ АЛЕРГИИ - ОТ ЛАПТОП, ОТ ШИ И ГЕЛ ЛАК, ОТ МОДЕРНИТЕ МАЗИЛКИ

Старите лаптопи и джиесеми, модерните ши и гел лак за нокти, съвременните бои и мазилки са силно алергизиращи за кожата. Никелово-кобалтовата алергия, следвана от чувствителността към колофона, в последно време бележи драстичен ръст. Това обяви доц. Жана Казанджиева от Александровска болница по време на IX конгрес на Българското дерматологично дружество. Информацията е публикувана в профила на организацията в CredoWeb.

39% от преносимите компютри, които са били по-дълго ползвани, са положителни за никел. Авангардните ши и гел лакове, които са последен кръсък на модата в маникюра,

съдържат метакрилати, които също са силни алергени. Това важи и за маслото от ши, което масово навлезе в последните години в технологията за производство на кремове, лосио-

ни и други козметични продукти.

Новите алергени се излъчват и от пряно боядисани стени и предизвикват реакцията на организма при вдишване. В същата група са и дезодоранти, омекотители, лепила, мастила за принтери. Циментът в България продължава да причинява контактен дерматит. Това е български парадокс, защото по линия на европейското законодателство нашият цимент вече е със съдържание на 3-валентен хром, който е безопасен. За по-евтино обаче строителите ни продължават да купуват цимент от Турция, който е с 6-валентен хром.

Промените в околната среда, компютърните технологии, новите лекарства, диетите доведоха и до появата на нови кожни болести, каза доц. Казанджиева. Една от тях е уртикариалният дерматит - кла-

сическа уртикария, комбинирана с екземни лезии. Специфичното при нея е, че уртиките са симетрично разположени. Засяга възрастни и причинява силен сърбеж. Причината не е категорично изяснена, смята се, че са лекарства, каза специалистката. Среща се предимно при възрастни жени над 60 г. 18% от засегнатите имат аутоимунно заболяване.

Наблюдава се и още една нова кожна диагноза - Синдром на активизиране на мастоцитите, при който уртикарията е комбинирана и с главоболие. Склонният към алергия организъм произвежда имуноглобулин Е антитела, които се активират в носа, червата и бронхите. Всеки мастоцит съдържа близо 1000 малки гранулки, които са заредени с ензими и медиатори, най-мощният от които е хистамин. В мастоцитите медиато-

рите са в готовност да "избухнат". Когато външен антиген влезе в тялото и се срещне по повърхността на мастоцита с антигено имуноглобулин Е, клетката "експлодира" и изхвър-

ля възпалителните медиатори в околните тъкани, които се възпалят и отичат. Когато този процес протича в носа, започва силно кихане, а когато е в кожата - получава се сърбеж.

За повече информация потърсете профила на Дерматологичното дружество в credoweb.bg

ЧЕСТИ И ТЕЖКИ БРОНХОПНЕВМОНИИ ИЗДАВАТ МУКОВИСЦИДОЗА

Муковисцидозата - постоянно възпаленият бял дроб, е най-често срещаната животозастрашаваща наследствена болест в нашата страна и в Европа. Всеки 33-ти човек носи дефектен ген, който може да причини болестта. Това съобщава от профила си в CredoWeb ДКЦ "Асцендент" по повод 21 ноември - Международния ден на болните от муковисцидоза.

Наследственото заболяване засяга различни функции и органи - белите дробове, панкреаса и репродуктивната система при мъжете. Състоянието на болните се влошава с напредване на възрастта, като средната продължителност на живота им у нас е около и под 30 години. Заболяването се диагностицира в ранна детска възраст. При някои по-леки форми обаче симптомите могат да бъдат забелязани по-късно и диагнозата може да бъде поставена в по-напреднала възраст.

Рискът да си "носител" зависи от фактори като фамилен история и етнически произход. Дори и да няма изяснена фамилен анамнез, няма гаранция, че членовете не са "носители". Едни от основните симптоми на заболяването са изоставане в растежа, хронична кашлица, солена на вкус кожа, чести и тежки бронхопневмонии, които причиняват трайно увреждане на белите дробове, инфекции на синусите. Пациентите, при които е налице само един генетичен дефект - унаследен от един от родителите, се наричат "носители". Те не проявяват симптоми и нямат медицински проблеми, свързани със заболяването.

Ако изследванията установят дефекти при партньорите, при всяка бременност съществува 25% риск за раждане на дете с муковисцидоза. В 50% от бременностите децата ще са здрави "носители", а в 25% - здрави неносители. Изследванията за носителство на генни мутации, предизвикващи заболяването муковисцидоза, се осъществяват в Националната генетична лаборатория - София, чрез кръвна проба от бъдещите родители. Вземането на кръв може да се осъществи и в цялата страна.

Потърсете профила на ДКЦ "Асцендент" в credoweb.bg

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВА ЛАПАРОСКОПСКАТА ХИРУРГИЯ

Какви са предимствата на лапароскопската хирургия?

В сравнение с отворената хирургия болката е по-слаба, а периодът за възстановяване е по-кратък, не остават груби белези. Чрез лапароскопия се извършват опера-

ции на жлъчния мехур, апендикса, хернии на предната коремна стена, диафрагмални хернии, операции върху стомаха и дванадесетопръстника, тънките чер-

ва, операции на дебелото и правото черво, както и операции на черния дроб, жлъчните пътища и панкреаса, урологични и гинекологични.

Опасна ли е безкръвната хирургия?

Лапароскопската хирургия е толкова безопасна, колкото и отворената. Ако има тежко възпаление, множество сраствания от предходни операции или ако хирургът се сблъсква с други фактори, които пречат за ясната представа за структурите, може да се наложи да се премине към отваряне на корема.

Потърсете профила на МБАЛ Лайф Хоспитал, Бургас, в credoweb.bg

Лапароскопската или още наречена безкрвна хирургия е специализирана техника за извършване на операции в коремната кухина. В миналото тази техника се използвала обикновено за хирургично лечение на жлъчния мехур, пише в профила си в CredoWeb МБАЛ Лайф Хоспитал, Бургас. През последните 8-10 г. се разшири използването на тази техника, като в момента при липса на противопоказания всяка коремна операция може да се извърши чрез лапароскопия. В традиционната, отворената хирургична намеса хирургът използва различен по големина разрез, за да влезе в корема. При лапароскопската хирургия се използват един или няколко разрези с размери 0,5-1 см. Апаратът предава изображения от коремната кухина чрез камера на монитора в операционната зала.

ТВОЯТ ЛЕКАР Е ТУК!

Изпълнителният директор на НКБ Марио Станков е убеден, че новата социална мрежа ще помогне за утвърждаване на авторитета на здравното заведение

Националната кардиологична болница обогати спектъра на елитни медицински заведения, които се включиха в първата професионална социална мрежа за здраве у нас. Тя е една от най-големите специализирани

болници на Балканския полуостров. Специалистите ѝ предлагат високоспециализирана медицинска помощ - диагностика, лечение и рехабилитация, на възрастни и деца, експертна помощ на работоспособността и консултативна

помощ за цялата страна.

В нея се приемат за изследване и лечение сърдечноболни пациенти от цялата страна, независимо от тежестта на състоянието и усложненията.

Основана е през 1961-1962 г. Развива кардиологичната наука и практика в България и създава база за формиране на кадри в областта на кардиологията за възрастни и деца, сърдечната и съдовата хирургия.

Клиниката по кардиология има 3 отделения - по инвазивна кардиология, по електрокардиостимулация и електрофизиология. В нея се лекуват всички форми на исхемична болест на сърцето (остър миокарден ин-

фаркт, нестабилна и стабилна стенокардия), заболявания на сърдечните клапи, остра и обострена хронична сърдечна недостатъчност, заболявания на миокарда и перикарда. Годишно през нея преминават 6900 пациенти. 153 от тях са с остър миокарден инфаркт.

Клиниката по кардиохирургия има договор с НЗОК и осъществява целия спектър от операции в сърдечната хирургия - аортокоронарен байпас, включително и на "биещо сърце" (OPCAB), ендоскопски харвестинг на вена сафена и артерия радиалис при използването на венозни и артериални графтове в операциите за аортокоронарен байпас и лявокамерна корекция, комбинирани

сърдечни операции, клапно отстраняване на сърдечен тумор, корекция на вродени сърдечни малформации и др.

Клиниката по съдова хирургия и ангиология е водеща в страната в лечението на мозъчносъдовата болест, операции на коремната аорта, абдоминални аневризми и дистални съдови реконструкции на ходилото. В нея е наложен нов модел на организация и лечение, отговарящ на стандартите за добра медицинска практика на европейско ниво. Клиниката е оборудвана с най-съвременна апаратура, позволяваща извършването на съвременни съдови реконструкции. В нея работят водещи ангиолози, които участват в диагностиката, предоперативното и следоперативното лечение на съдовите болни. В нея годишно преминават около 3000 болни, извършват се

1400-1600 оперативни интервенции.

Болницата има и модерни клиници по неврология, хемодиализа и плазмафереза, педиатрия, вродени сърдечни малформации и анестезиология.

Здравното заведение работи системно при условия на недофинансиране, трудът на лекарите не се остойностява адекватно, твърди проф. Марио Станков, директор на НКБ. По думите му естеството на заболяванията е такова, че не може да се върне пациент, защото няма пари. В Хипократовата клетка пише, че обществото трябва да осигури така лекарите, че те да практикуват спокойно своето изкуство, казва той и се надява, че НЗОК ще вложи повече разум при определянето на пътеките.

Потърсете специалистите на НКБ в credoweb.bg

Ког червено – температурни аномалии!

Риск за хипертониците и хората с нарушено кръвооросяване

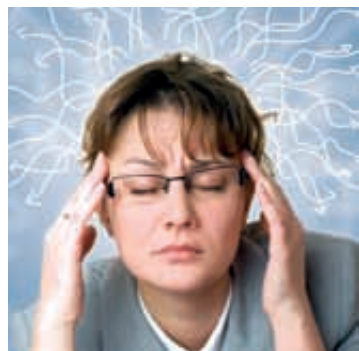
След градушките и пороите през лятото метеоролозите разкриват, че невиджаните температурни аномалии ще продължат и през есенно-зимния сезон. Сезоните се „обръщат“, предупреждават те: гответе се за чести температурни промени през ноември и декември!

Резките температурни разлики са най-коварни, защото не позволяват на организма да се адаптира. Най-силно страдат мозъка и сърцето – амплитудите на живака са

заплаха за възникването на сърдечно-съдови и мозъчно-съдови инциденти,

предупреждават специалистите.

Причината е съдовият спазъм: артериалните съдове се свиват, притокът на кръв към мозъка и сърцето намалява заради недостатъчното кръвоснабдяване. Възниква риск от инфаркт и инсулт, а особено податливи са хипертониците, хората с нарушения в сърдечния ритъм и мозъчното оросяване.

Не по-малко рисково е застояването на закрито през зимата.

Липсата на движение влияе отрицателно на циркулацията на кръвта.

Влошеното кръвооросяване крие опасности заради намаляния приток на хранителни вещества и кислород към мозъка: най-важният орган в тялото. Страдащите се оплакват от липса на концентрация, забавена реакция, замаяване, слабост, световъртеж, студени и често изтръпващи крайници.

ГИНКОПРИМ МАКС – МОЩНАТА ФОРМУЛА ОТ ПРИРОДАТА

ГинкоПрим Макс пази мозъка, подобрява течливостта на кръвта и поддържа доброто кръвооросяване. Силата му се крие в уникалната комбинация от три супер-съставки.

Гинко билоба

ГинкоПрим Макс съдържа най-ценното от уникалното растение. В продукта е вложен стандартизиран екстракт във висока концентрация. Той подобрява кръвотока, действа антиоксидантно, подхранва мозъка и органите.

Магнезий

Минералът с мулти-функция: недостигът му води до нарушения в работата на сърцето, високо кръвно налягане и мускулни спазми.

DMAE

Съединение, което в природата се среща в полезните риби: сардини и аншоа. DMAE е естествен мозъчен стимулат, подобрява провеждането на мозъчните импулси, засилва паметта и стимулира мисловния процес.

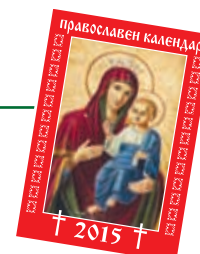

Много ползи само в една таблетка ГинкоПрим Макс дневно:

- Подобрява кръвооросяването и снабдяването на органите с хранителни вещества
- Поддържа еластичността на кръвоносните съдове
- Подхранва мозъка – за по-активна и бърза мисъл
- Забавя стареенето на мозъка и клетките

ГинкоПрим Макс ви дава повече:

+ ПО-ДЪЛЪГ ПРИЕМ: 20 таблетки безплатно
+ ПОДАРЪК: православен календар за 2015 год.

Търсете празничната опаковка ГинкоПрим Макс с подарък в аптеките. За контакт: 0800 13 599 / www.ginkoprime.bg

Д-р Андреана
КОПЧЕВА,
общопрактикуващ
лекар, Пловдив

КАК ДА СЕ ВЪЗСТАНОВИМ ПО-БЪРЗО СЛЕД ВИРУСНА ИНФЕКЦИЯ

В момента периодът на годината е такъв, че вирусните заболявания зачестяват, това е особено забележимо от началото на

ноември. В кабинета ми идват всекидневно поне 10 мои пациенти с оплаквания, характерни за вирусна инфекция. Най-често става въпрос за изразена отпадналост, адинамия, болки по ставите и мускулите, чувство за "разбитост", нерядко това е съпроводено и с температура. Засега още грип няма, преобладават изявения с хрема, болка в гърлото, мъчи-

телна и бавно отминаваща кашлица вирусни заболявания. Първата ми препоръка в тези случаи е да се остане вкъщи за 5-7 дни, да не се ходи на работа. Освен че това ограничава разпространението на вирусите в съответния работен екип или по-голям колектив, домашното лечение категорично ускорява оздравяването и намалява значително риска от

допълнителни усложнения. А те не са толкова редки - говоря за бронхити, пневмонии също. Ако човек ходи болен на работа, той е не само непълноценен, но симптомите отшумяват по-бавно и възстановителният период се удължава. При домашното лечение е по-лесно и да се изпълнят препоръките, които даваме в такива случаи - повече покой в провет-

рена стая, много топли течности, витамини, плодове, зеленчуци, по-леки храни.

Обяснимо при децата, които са в постоянен контакт в детската градина или в училище, вирусите се разпространяват лесно. При тях по-често този тип инфекции протичат с висока температура, кашлица, обилна хрема.

Има пациенти, които търсят консултация веднага, други предпочитат да се лекуват няколко дни сами с медикаменти, препоръчани в аптеката. Моята практика показва, че за пациента е най-добре да отиде при своя личен лекар още в началото на неразположението, защото много често не е лесно да се преборят вирусите със самолечение. Тези заболявания не бива да се подценяват, а само лекарят ще прецени според цялостното здравословно състояние на пациента не само подхода за лечение, а и дали и какви изследвания са необходими и в кой момент. Важно е също заболяването да бъде проследено, за да се предотвратят усложнения. Аз викам пациентите си след 3-4 дни за преглед и преценка на терапията.

При вирусните заболявания във връзка с адинамията, след евентуален прием на

антибиотици и т.н. човек се чувства изтощен, отслабнал. Тук добър помощник ми е препаратът Амбинор, с който работя отдавна и имам добри отзиви от пациентите. Общото им състояние се подобрява много по-бързо и периодът на възстановяването след боледуване е съкратен. Препаратът е много сполучливо и ефективно съчетание на аминокиселината аргинин с магнезий и витамин В₆. Използвам този продукт не само при възстановяване след прекарана вирусна инфекция, а при доста широк спектър състояния. Примерно за регулиране обмяната на веществата при хора, които дълго време са спазвали диетичен режим, при хора, подложени на силна физическа и психическа преумора, в периоди на интензивна и напрегната работа, при активно спортуващи. Много добре се чувстват след прием на Амбинор и по-възрастни пациенти, които имат паметови нарушения, със съдови проблеми и т.н. Опаковката на продукта - силиконови ампулки - е много удобна за ползване, приятен е и на вкус. Препаратът няма никакви странични действия и може да бъде приеман от всеки.

Презареди с Амбинор!

Ambinor

Аргинин аспартат, Магнезий, Витамин В₆

За повече енергия и жизнен тонус при:

- умора и стрес
- умствено натоварване
- физическо натоварване
- спорт
- след боледуване

ECOPHARM
www.ecopharm.bg

NEW MEDICAL

Руски офталмолози от клиниката на проф. Федоров отново консултират в София

С доказан успех в областта на:

1. Комплексна функционална диагностика
2. Хирургично лечение на катаракта, глаукома, астигматизъм, ретинопатия
3. Корекция на късогледство и далекогледство
4. Трофични нарушения на зрителния нерв

Терапия на детска патология:

1. Ретинопатия на недоносени деца
2. Вродена катаракта
3. Кривогледство
4. Пигментна ретинопатия /мокоша слепота/

Цена за индивидуален преглед 100 лв.

Консултациите ще бъдат проведени на 27, 28 и 29 ноември

Адрес: "Ню Медикал Медико - дентален център" ЕООД гр. София, жк. "Младост" 4, Бизнес Парк София, сгр. 2, ет. 1 тел. 02/489 95 24 GSM 0892 20 20 40

Проф. Кантарджиев, антиваксиналните настроения у нас са факт и не намаляват. Какви са аргументите, които звучат убедително за немалко хора?

- Антиваксинални движения у нас се развиват активно от около 15 години и това е благодарение на интернет и някои медии, в които намират място непрофесионални обсъждания. Какви са аргументите в полза на антиваксиналните движения? Например: "Като няма в Европа детски паралич от 2001 година, защо е нужно да имунизираме децата срещу тази болест?". Отговорът е: Да, наистина на нашия континент от 13 години няма детски паралич, но последните случаи на това заболяване в Европа са именно в България. Слава богу, че през 2001 г. всички бяха имунизирани, та имаме само два случая на детски паралич, внесени от Индия през пристанище Бургас. В Сирия само за две години гражданска война, по време на която децата не се имунизират, се регистрираха 32 случая на парализиран детски паралич. И проблемът беше толкова голям и опасен, че Световната здравна организация употреби 16 млн. дози жива полиомиелитна ваксина за всички деца в Близкия изток, Турция, включително и Египет. Следователно, въпреки че у нас вече 13 години не е имало детски паралич, е добре децата да имат имунитет срещу него.

Вторият антиваксинален аргумент е - много тежки заболявания се явяват след ваксинации. Това са недоказани твърдения. Едно от тях е, че има връзка между ваксинацията срещу морбили и аутизма. Но бе доказано, че такава връзка няма и ваксината не предизвиква това заболяване при децата. Освен това можем да кажем, че ваксините са лекарствата с най-строг контрол за нежелани странични ефекти, защото се слагат на деца, и то на здрави деца. При тях и най-малката реакция, като вдигане на температура, не се прощава от родителите и от обществото. Именно затова ваксините са подложени на изключителен контрол. Но трябва и да се каже истината. Като всяко лекарство и ваксините имат странични и нежелани ефекти.

ВАКСИНИТЕ СА ЛЕКАРСТВОТА С НАЙ-СТРОГ КОНТРОЛ

● С проф. Тодор Кантарджиев, директор на Националния център по заразни и паразитни болести, разговаря Галина Спасова

Честите са зачервяване, болка, изтръпване на мястото, където е сложена ваксината, температура. Много редки са по-сериозни усложнения.

- При сегашната организация на нашата здравна система къде да падне основното усилие за преодоляване на антиваксиналните настроения?

- Честният диалог с обществото е най-важен и то трябва да бъде възпитавано да вярва на авторитети, които наистина са заинтересовани за здравето на народа и на децата. Това е първото. Ако нещо трябва да се направи за ваксините, то, разбира се, трябва да има реформа и тук. Въпреки че ще стане много трудно. Знаете, през последните години ваксините ту минаваха към НЗОК, ту се връщаха отново към министерството. Необходимо е консенсусна позиция, политическо решение на базата на експертно предложение от страна на лекарите специалисти. Моето мнение е, че задължителните ваксини трябва да се поемат от държавата и да са отговорност на Министерството на здравеопазването. Дифтерия, тетанус, коклюш, детски паралич, хепатит, трите ваксини за вируси - морбили, заушка, рубеола - и туберкулозната ваксина, която се слага в родилния дом. Другите ваксини не са задължителни в европейските държави, но са сериозно препоръчителни, защото в детската градина няма да вземат детето, ако не е ваксинирано примерно за хемофилус или за пневмокок. Но тези ваксини могат да бъдат реимбурсирани. Защото здравните каси са заинтересовани - колкото повече деца са ваксинирани за пневмококи, толкова по-малко усложнения и болнично лечение ще има за тях.

- Акцентираще

върху авторитетите. Не е ли тук основна ролята на личния лекар и очакванията към него не би ли трябвало да са по-високи?

- Най-добра ваксинационна политика имат държавите, където личните лекари имат голям авторитет. Когато лекарите нямат авторитет, ваксинацион-

ната политика среща спънки. Има четири типа отношения лекар - пациент. Първите са на северозапад, където лекарите са много високоуважавани и много високоплатени. На североизток лекарите са много уважавани, но ниско платени. На югозапад лекарите са много добре платени, но

неуважавани от обществото. За съжаление ние сме в Югоизтока, където лекарите са хем недоплатени, хем и неуважавани. Но ние си го допуснахме.

Има какво да се работи с личните лекари и със специалистите. Ами цялата система на РЗИ, хората, които преди години работиха та-

ка, че успяха да ликвидират маса опасни инфекциозни заболявания в България? Че една трета от хората в Южна България бяха с малария, имаше по няколко десетки хиляди случаи на тиф! Когато се ликвидираха тези заболявания, държавата престана да инвестира в дейността на РЗИ. След като лекарите от РЗИ и епидемиолозите, които са отговорни за разпространението на ваксините, са лошо платени, неквалифицирани, не идват млади таланти в тази система - как искаме тя да работи? Колкото и пари да даваме за най-добрите ваксини, ако няма мотивирани лекари, които да убеждават хората, че тези ваксини трябва да се слагат - успех няма да има.

Actavis

LACTACARE PLUS

ЗА ДОБРОТО АНТИБИОТИЧНО ЛЕЧЕНИЕ

Ново!
Уникална комбинация

- Млечнокисели бактерии (пробиотик)
- Пребиотик
- Витамин B2

От началото на антибиотичното лечение

LACTACARE
Здраве за всеки

За повече информация
Активис ЕАД, София 1407, ул. "Атанас Дуков" 29
тел.: (+359 2) 9321 732

ЛАПАРОСКОПСКАТА ХОЛЕЦИСТЕКТОМИЯ – НАЙ-ЕФЕКТИВНИЯТ МЕТОД В БОРБАТА С ЖЛЪЧНОКАМЕННАТА БОЛЕСТ

Интервю с д-р Росен Тушев –
завеждащ отделението по
Хирургия в МБАЛ „Вита“

Д-р Тушев, какво представлява холециститът или т.нар. „жлъчнокаменна болест“?

Холециститът е хронично протичащо заболяване, което се характеризира с образуване на камъни (конкременти) в жлъчния мехур и жлъчните пътища. Заболяването се среща по-често сред народи, консумиращи повече месни храни, и по-рядко сред вегетарианци. Наблюдава се почти четири пъти по-често сред жените и най-вече при такива с наднормено тегло. Различават се два типа пациенти: такива, които живеят с камъни в жлъчния мехур (бесимптомна форма), и заболели от жлъчнокаменна болест.

С какви симптоми се характеризира холециститът?

Пациентите се оплакват от тежест, чувство на разтягане в дясното подребрие, гадене и лош вкус в устата. Това се случва най-често след прехранване или прием на храни като тлъсти меса, богати на мазнини, пържени ястия, шоколад, както и концентриран алкохол. Особено характерни са жлъчните кризи, които в повечето случаи се провокират от грешка в диетата. Коликата продължава от 15 минути до няколко часа, болките имат пристъпен характер и се локализируют в дясната или средна горна част на корема, като често се излъчва към гърба и към дясното рамо. Коликата може да бъде придружена от гадене, уригване и преходен иктер (механична жълтеница). Често настъпва нощем, болните са изплашени и неспокойни, трудно могат да си намерят удобно положение. Възможно е да се повиши телесната температура, да има преходно потъмнение на урината и изсветляване на изпражненията. Тези симптоми са резултат от блокиране оттичането на

жлъчка в чревния тракт.

Как да се преборим с жлъчнокаменната болест?

Веднъж появили се симптоми, те имат тенденция да се повтарят. При тези пациенти има опасност от поява на усложнения и това е състояние, което трябва да се лекува. В този случай оперативната намеса се явява основно средство, което няма алтернатива. Операцията, която се извършва при пациенти с жлъчнокаменна болест, се нарича холецистектомия. Холецистектомията представлява премахване на жлъчния мехур и може да бъде конвенционална (отворена) или лапароскопска. През последното десетилетие лапароскопската техника е „златен стандарт“ при хирургичното лечение на доброкачествените заболявания на жлъчния мехур.

Какви са предимствата на лапароскопската (т.нар. „безкръвна“) хирургия пред класическата отворена операция?

Лапароскопският метод не изисква голям разрез на

коремната стена. Операцията се извършва през един, три или в краен случай четири малки отвора с размери 0.5 – 1 см, през които се вкарват камера и специални микроинструменти. Рискът от инфекции при този тип операции е по-малък, а разрезите са козметични и не остават белези. Болката за пациента е значително по-малка в сравнение с отворената операция. Възстановяването трае няколко дни, а престоят в болница – само един до два дни

след операция. Снизени са до минимум и други следоперативни рискове, като появата на херния в областта на оперативната рана, което е често срещано явление при традиционната операция.

ВИТА
СЕМЕЙСТВОТО НА ЗАРАВЕТО

25 ноември - Ден на отворените врати в Хирургичното отделение на МБАЛ „Вита“

МБАЛ „Вита“ организира Ден на отворените врати за своите пациенти в Хирургичното отделение на болницата. Срещата ще бъде на 25 ноември, от 17:00 ч., на ет. 5 в болницата и ще бъде водена от д-р Росен Тушев – Началник на Отделението по хирургия в МБАЛ „Вита“. Темата на дискусиата ще бъде „Методи за безкръвно лечение на жлъчнокаменната болест и предимства на лапароскопската хирургия пред класическата отворена операция“.

Всички, желаещи да се присъединят към Деня на отворените врати в Хирургичното отделение на „Вита“, трябва да се запишат за участие на тел: **02/960 49 84**

Хранителна добавка

Ginkofol

Ginkgo Biloba 60 mg

- Стандартизиран сух екстракт от листата на Гинко Билоба
- С контролирано най-ниско съдържание на токсичната гинколова киселина

- При нарушения, свързани с възрастта – памет, концентрация и внимание
- При психически стрес и пренатоварване
- След прекаран мозъчен инсулт
- При периферни съдови нарушения – подобрява кръвооросяването
- При световъртеж и шум в ушите

30 таблетки

ПОДАРЕТЕ СИ ЗДРАВЕ С ПРОДУКТИТЕ НА ФАРМАБИОН ПЛЮС ЕООД

ВЪЛШЕБНАТА БОЗВЕЛИЯ - ЗА ЗДРАВИ СТАВИ

Бозвелята (тамяново дърво) е известна с мистичния си аромат и с неизменното присъствие на смолата, добивана от нея (тамян), в християнските богослужбени ритуали. Тамянът от най-дълбока древност е прочут и с лечебните си свойства. Най-старата наука за здравословен живот - Аюрведа - го препоръчва като противовъзпалително и обезболяващо средство. **"ТАМЯН капсули x 30" на TerraPoint GmbH, Австрия** съдържа стандартизиран прах от тамян, богат на специфични фитохранителни съставки, които действат избирателно върху системата на клетъчните хормони и потискат тази група от тях, която участва в развитието на възпалителните процеси в целия организъм - ревматизъм, артрити, колити, гнойни рани, остеопороза, възпалена простата и др. За разлика от синтетичните медикаменти биоактивните компоненти на тамяна действат ефективно, без да предизвикват никакви странични оплаквания.

ПРИРОДНА АЛТЕРНАТИВА ПРИ ДИАБЕТ ТИП 2

"КАНЕЛА ПЛЮС капсули x 30" на TerraPoint GmbH, Австрия

освен екстракт от канела съдържа хром, цинк, витамин Е, екстракт от нопал и алфа-липоева киселина. Тази балансирана формула ефективно поддържа нормални нива на кръвната захар, кръвното налягане, "лошия" холестерол и триглицеридите. Неутрализира свободните радикали, забавя развитието на диабетните усложнения като атеросклероза, ретинопатия, невропатия... Съдейства за по-малко натрупване на мазнини, особено в коремната област, и лесно използване на масните запаси като източник на енергия. Алфа-липоевата киселина е помощно средство при лечението на диабет и периферна нервна дегенерация, за изчистване на черния дроб, спиране образуването на катаракта и за предпазване от сърдечносъдови и дегенеративни заболявания. Смокиновият кактус нопал регулира нивата на кръвната захар, "лошия" холестерол и триглицеридите, нормализира процесите в стомашно-чревния тракт и функциите на черния дроб. Хромът участва в метаболизма на глюкозата и подобрява работата на инсулина. Подпомага транспортирането на кръвната захар през мембраните на клетките и вътре в клетките, където тя може да бъде изгорена и превърната в енергия.

Талон за отстъпка в аптеки
Гинкофол - ~~13.20~~ лв. 11 лв.
Промоцията важи до 30.11.2014

Марешки

Разпространяват се в аптеките и магазините на "Лечител".
За информация се обърнете към вносителя:
"ФАРМАБИОН ПЛЮС" ЕООД,
тел. 02/9532601, www.pharmabion-plus.dir.bg

Холандски учени установиха, че при 10-секундна целувка между двама партньори в устната им кухина могат да проникнат 80 милиона бактерии. Специалистите открили също, че двойките, които се целуват поне 9 пъти на ден, имат еднакви колонии от микроби в устата си.

Професорът по микробна геномика от университета в Амстердам Ремко Корт посочва, че по време целувка между двама влюбени организъм се излага на много бактерии, но само една малка част от тях се настаняват трайно в него. В човешкия организъм виреят над 100 трилиона микроорганизми, които събирателно се наричат микробиом. Той се обуславя от генетиката, диетата и възрастта. Тези бактерии помагат на организма при храносмилането, за синтезирането на хра-

И БАКТЕРИИТЕ СВЪРЗВАТ ВЛЮБЕНИТЕ

нителните вещества и за предотвратяването на заболявания.

Според новото изследване на холандските учени целувките могат също да влияят и да променят микробиома.

В проведенния експеримент се включили двойки, които се разхождали в зоологическата градина в Амстердам. 21 двойки отговорили на въпросите на

изследователите: колко често са се целували през последната година и кога е била последната им интимна целувка. След теста били изследвани бактериите в пробите от езиците и слюнката им, взети преди и след целувките (в човешката уста виреят над 700 вида бактерии). Учените открили, че хората, които се целуват често, имат сходна

орална микробиота (подобни колонии от микроби). Установено било, че сходството в бактериите по езика било по-голямо, отколкото в бактериите в слюнката.

По думите на Корт, бактериите намират добра среда в езика и виреят там продължително. За разлика от езика, слюнката е много динамична среда, отбелязва Корт и добави,

че в нея се вижда директният ефект от целувката, но след време той изчезва.

Микробиологът от Мичиганския университет професор Пат Шлос, който не е участвал в изследването, направи извода, че колкото по-малки са интервалите между целувките, толкова повече се уеднаквяват микробите в устата на двамата партньори. Но той добави, че от изследването не става ясно какво е отражението на уеднаквяването на микробиома на партньорите върху тяхното здраве.

Холандските учени извършили още един тест: Единият партньор от всяка двойка изпил чаша йогурт, съдържащ бактериите Lactobacillus и Bifidobacteria. След това двойките си разменили 10-секундни интимни целувки и учените взели проби от

бактериите в устата на партньорите, които не са пили йогурт. Установено било, че броят на техните бактерии се е утроил и в устата им са се настанили 80 милиона нови бактерии.

Резултатите от изследването вече се прилагат на практика на интерактивна изложба в първия музей на микробите Микропия в Амстердам. Докато двойките се целуват, в музея сенсори отчитат вида на целувките и броя на бактериите, които те си предават, казва Корт, който е съветник в музея Микропия.

Изследването показва също, че мъжете съобщават за повече целувки от жените. 75% от тях казват, че се целуват по 10 пъти на ден, а жените твърдят, че се целуват по 5 пъти дневно. Един мъж дори казал, че го целуват по 50 пъти на ден, но партньорката му го опровергала и заявила, че те си разменят не повече от 8 целувки на ден. В анализа на учените за честотата на целувките този случай не е включен. (ЖД)

ГРИПЪТ ВЕЧЕ НЕ Е ТОЛКОВА СТРАШЕН!

.....> ВИЖ НА www.health.bg

Талон за отстъпка в аптеку *Марешки*
Комфортекс - 4.96 лв. 3.72 лв.
Промоцията важи до 30.11.2014

Хранителна добавка®
Comfortex

Изцяло натурален продукт, съчетаващ ефектите на всички познати досега средства за повлияване на храносмилателните нарушения

- Премахва излишните газове
- Подобрява храносмилането
- Облекчава коремната болка
- Притежава лек слабителен ефект

ГЪБИТЕ И РАКЪТ

д-р Пламен Дончев,
гр. София,
тел. 02/952 51 99

д-р Лилия Евтимова,
гр. Пловдив,
тел. 032/62 24 55

д-р Веселин Кънев,
гр. Стара Загора,
тел. 0878 780 491

д-р Цветан Балкански,
гр. Бургас, тел. 0878 950 397

Д-р Стойна Василева, тел. 0877 593 098

"На съпруга ми беше поставена една много тежка диагноза - рак на костния мозък, мултиплен миелом. Научихме за Вашите продукти от интернет. Дойдох тук, при д-р Евтимова в гр. Пловдив. Решихме да пробваме и с тях и се оказа, че сме постъпили правилно. В първия момент се съмнявах. Защото доста продукти менте има на пазара. И тъй като с д-р Евтимова се познавахме от преди време, просто я попитах откровено да ми каже мисли ли, че наистина продава менте продукти или не. Защото струват доста пари все пак. Тя ме увери, че продуктите са както трябва и са изследвани. И аз се доверих

и сега мога да кажа от цялото си сърце, че има полза от тези продукти и доказателство за това е съпругът ми. Тъй като лекарите, когато го видят как изглежда, а и изследванията, които той направи, за тях са едва ли не сензация. Освен това най-важно е той как се чувства. За три месеца бъбречната му недостатъчност се намали, урината му се изчисти.

Съпругът ми взима "Имюн Модулятор", който е комбинация от гъби, и има голям ефект. Сравнявам съпруга си с другите болни, когато ходим на лъчетерапия и химиотерапия. Разликата е очевидна. Те са бледи. Докато при него само първия път, преди да взе-

ме гъбите, му капеше косата. А сега си има коса.

Мисля, че комбинацията правилна диета с други процедури, които са за имунната стимулация и за детоксикация, е изключително добра според мен като лекар. Сега вярвам, че дори най-страшното заболяване, дори както е при него - в напреднал стадий, също може да се спре и да се върне назад."

Виж тук: www.mikoterapia.bg

Георги Гаров, бивш преподавател и автоинструктор, тел. 0884 71 65 70

"Неврохирургът от Пловдив гледа половин час дискетата и казва: "Такова чудо е много рядко нещо - тумор на гръбначния мозък. Интрамедуларен тумор на гръбначния мозък". Казва ми: "Няма лечение". И после прочетох за лекарствени гъби... Те лекарите нищо не направиха, а сега на тези гъби!... Ама няма как - почвам и ги пия! Само заради децата и заради внуците! Вече се парализирах и 40 дена ей тука, на това легло, не мога да мръдна, обаче пия гъбите... Минаха 40 дена... Една сутрин се събуждам и гледам - а, мога да си мърдам палците на краката!"

Г-н Гаров разказа своята история на 20 септември 2013 г. Днес, година по-късно, той се чувства много добре и ходи без бастун. Почти всеки ден до обяд той прави разходки по около 3 километра.

Борислав Пеев (ветеринарен специалист), тел. 0879 890 242

"Баща ми е на 70 години. Преди 5 години беше опериран от рак на дебелото черво. Туморът беше голям колкото ябълка и беше запушил червото. В Бургаската онкология отстраниха по-голямата част от дебелото черво, тъй като имаше и разсейки. Беше поставена колостома.

Лекарите решиха да не правят лъче- и химиотерапия, тъй като баща ми има пейсмейкър. Две години по-късно открихме много разсейки в черния дроб с размер около 4 мм. Онколозите казаха, че в случай като този не могат да предложат никакво лечение. Тогава по препоръка на лекар-мико-

терапевт започна да приема възможно най-пълната схема от лекарствени гъби. Баща ми беше загубил много килограми и нямаше апетит. Още след втората седмица се появи апетит и той започна да се храни нормално. След

четвъртия месец той продължи да приема само „Имюн Модулятор“ и така вече 3 години. Направените наскоро изследвания с рентгенов апарат, ехограф, скенер, гастро- и ректоскопия не показват наличие на никакви разсейки в черния дроб. С изключение на сърцето, всички други органи са в норма. Лекарите в Бургаската болница бяха удивени от резултатите."

Дядо ми вече няма рак и метастази!

Пациент с карцином на стомаха. Касая се за мъж на 78 години в изключително увредено общо състояние, с множество метастази в черния дроб, с „разязвени“ ракови лимфни възли. Отказана му е и химио-, и лъчетерапия, и операция. Изпратен е вкъщи и му е казано, че надали ще остане и един месец жив. Пациентът приема единствено гъбените препарати на Dr.Biomaster и противоболкови медикаменти, защото не е могъл да търпи болките. Само след един месец след контролен преглед, вместо да е починал, както са предвиждали лекарите, на компютърния томограф не се откриват туморът и метастази. Внучката на болния разказва:

"Когато го изписаха от болницата, той беше много зле. Беше на легло, не се хранеше, не пиеше вода - просто човекът си отиваше. Но като почнахме да му даваме тези лекарствени гъби, още първата седмица той стана и започна да ходи. Много сме доволни от тези гъби. Просто му дадохме голям шанс да живее. Докторът каза, че иска да го отвори още веднъж, да види къде е отишла болестта. Но ние не се съгласяваме и ще продължаваме да взимаме от гъбите. Разполагаме с документи - всеки, който желае, може да се запознае с тях."

ЗА КОНСУЛТАЦИЯ И ЗАКУПУВАНЕ НА ПРОДУКТИТЕ

● **гр. СОФИЯ**
Магазин и консултация,
ул. Родопи 68-70, вход вдясно, ет. 2
(до Сточна гара)
д-р Пламен Дончев
тел.: 0878 931 252
консултации от понеделник до петък от 9 до 17 часа
● **гр. СОФИЯ**
Магазин и консултация,
ул. Лайош Кошут 24,
вътрешен двор, офис 8
(до Руски паметник)
д-р Катя Николова
тел. 02/ 952 51 99
консултации от понеделник до петък от 9 до 17 часа

● **гр. ПЛОВДИВ**
ул. Филип Македонски № 37, ет. 2,
кабинет 8 (в сградата на "Медлайн клиник"),
тел./факс: 032/ 62 24 55
и GSM: 0878 780 742
д-р Лилия Евтимова, GSM: 0878 790 336
(от понеделник до петък от 9 до 13 часа)
● **гр. СТАРА ЗАГОРА**
ул. Цар Калоян № 30,
д-р Веселин Кънев
GSM: 0878 780 491
● **гр. ВАРНА**
ул. Христо Попович № 15
(до сладкарница "Маргарита")

Свилен Лапаков, натуропат
тел.: 052/ 65 13 65
и GSM: 0878 10 54 76
● **гр. БУРГАС**
ул. Трайко Китанчев № 23,
тел. 056/ 82 11 70 и GSM: 0878 950 397
д-р Цветан Балкански
GSM: 0878 800 044
● **гр. КЮСТЕНДИЛ**
д-р Василка Захаријева
тел. 078 52 32 39 и GSM: 0889 32 67 58
● **гр. ПЛЕВЕН**
д-р Иванова
GSM: 0886 07 50 24

● **гр. ВЕЛИКО ТЪРНОВО**
д-р Радосвета Запрянова
GSM: 0898 466 376
● **гр. РУСЕ**
д-р Дарина Кънева
GSM: 0896 83 15 80
● **гр. ШУМЕН**
д-р Стоян Стоянов
GSM: 0878 646 034
(само от 21.00 до 22.00 часа)
● **гр. МАДАН**
д-р Недко Димитров
GSM: 0897 92 22 30

"Доктор Биомастер" ЕООД ● www.drbiomaster.com ● e-mail: office@drbiomaster.com
● тел./факс за цялата страна: 02/952 34 49 ● интернет-магазин: www.herbs-doctor.com

Доц. д-р Димитър ПОПОВ

Има една максима, че всичко ново е добре забравено старо. Това в пълна мяра важи за винотерапията, едно "ново" направление в медицината и козметологията, което започна стремително да набира скорост след 1991 г., когато за първи път чрез устата на френския професор д-р Серж Рено по американския канал CBS News светът чу простичкото обяснение на тайнствения "френски парадокс", измъчващ от дълго време диетолозите.

Според учения въпреки определено нездравословната кухня на французите, включваща значителни количества наситени мазнини (например любимият на французите гъши пастет съдържа 45% липиди), те са 3,5 пъти по-малко изложени на риск от сърдечносъдови проблеми и смъртността от подобни заболявания при тях е с цели 56% по-ниска в сравнение с американците. А причината за този необичаен феномен е... консумацията на червено вино - една до три чаши дневно. Година по-късно известният френски кардиолог Мишел дьо Лоржерил посочи "виновниците" за магическото действие на червеното вино - полифенолите (антоциани, флавоноиди, ресвератрол, фенолни киселини, танини и т.н.).

Раждането на нови идеи, още повече - революционни, в науката обикновено минава по възможно най-трудния път. Било поради скептицизъм и традиционализъм, било поради най-банална професионална завист. В унисон с казаното концепцията на двамата французи първоначално е посрещната с яростна съпротива, но впоследствие, под напора на многото факти и наблюдения,

светът призна лечебното и профилактично действие на виното срещу най-

ВИНОТЕРАПИЯТА - ИЗВОР НА ЖИЗНЕННОСТ И ДЪЛГОЛЕТИЕ

страшните болести на съвременното - сърдечносъдовите и раковите.

Трябва да признаем обаче, че чудодейните качества на виното са били известни и преди стотици години на почти всички народи, които са познавали искрящата и опияняваща напитка. В частност в Тракия, където най-вероятно е произведено първото вино в света, то се е използвало от жените за подмладяване и разкрасяване. Според великия древен лечител Хипократ, "Могъществото на боговете едва ли може да се сравни с ползата, която виното принася". Платон нарича виното "мляко на стареца". Лечебните свойства на виното са упоменати и в Омировата Илиада.

Антибактериалното му действие е познато от векове.

Във винена среда бързо загиват микроорганизмите, причиняващи страшните болести туберкулоза, малария и холера. Затова при епидемии най-малко засегнати са се оказвали регионите с висока консумация на вино. С целебното действие на виното е свързана и една любопитна история със знаменития френски кардинал Дьо Ришельо. Негово светейшество търпяло сериозни страдания в храносмилането, особено в заключителната му част. По тази причина твърде често закъснявал за аудиенциите си. Личният му лекар му препоръчал след хранене редовно да изпива... чаша червено вино. И чудото станало - височайшата особа се избавила от страданията. От тогава това чудодейно вино носи наименованието "Микстурата на Ришельо".

Идеята за комплексното благотворно въздействие на виното,

особено червеното, върху човешкия организъм намери съвременно превъплъщение в създадения през 1999 г. от съпрузите Матилд и Бертран Томас първи център за винотерапия,

разположен на петнадесетина километра от Бордо, край термалните извори на Кодали (*Les sources de Caudalie*), в най-типичния за Франция винарски регион. И така, стартът е даден. В резултат за по-малко от две десетилетия в света с мълниеносна скорост (в т.ч. и у нас) като гъби изникнаха стотици SPA центрове, в които се предлагат всевъзможни винотерапевтични процедури и "глезотии" - пилинг с гроздови чепки, вани с вино, мед и целебни билки, масаж с масло от гроздови семки, консумация на различни лечебни вина и т.н., и т.н. Всичко това при мека, приглушена светлина и под звуците на тиха, нежна музика. Конкуренцията в бранша е невероятна, тъй като този бизнес се оказва изключително доходоносен. Добре известно е, че човек цени най-много здравето и красотата, особено личната, и е готов на сериозни разходи в името на това. Страстни поклонници на тази релаксираща, тонизираща и подмладяваща процедура са световни звезди като Мадона, Джулия Робъртс, Катрин Зита-Джоунс, Дженифър Лопес, Брус Уилис и др.

Сериозните и задълбочени изследвания с най-съвременните аналитични методи показваха, че във виното се съдържат над 600 вещества. Повечето от тях оказват мощно профилактично и терапевтично въздействие върху човешкия организъм. Безспорно

най-значим ефект оказват полифенолните съединения, с които, както вече споменахме, беше обяснен прочутият "френски парадокс". Сред тях лидерът стилбенонидът ресвератрол, на който през

последните години се приписват невероятни, почти магически ефекти - мощно антиоксидантно, противостарително и общоукрепващо организъм действие, подпомагане на един от най-важните процеси - регенерирането на клетките, подобряване на дейността на нервната и сърдечносъдовата система, на мозъка и т.н. Установено беше, че червените вина съдържат около десет пъти повече ресвератрол (от 5 до 20 мг/л) от белите. Най-високо е неговото съдържание в сортовете грозде Пино ноар, Каберне Совиньон и Мерло. Редица благотворни ефекти на виното се дължат и на биофлавоноидите - катехини, проантоцианидини, рутин, цитрин, кверцетин и т.н. В основната си част те се съдържат в чепките, гроздовата ципа и в семките. Броят на тези съединения в растителния свят е колосален - над 20 000, много от които се съдържат и в гроздето, откъдето попадат във виното. Бидейки мощни антиоксиданти, биофлавоноидите инактивират свободните радикали,

способстващи за преждевременното стареене на организма, и спомагат за регенериране на други антиоксиданти, "пострадали" в битката с нашествениците, повишават имунитета, подобряват еластичността на капилярите и т.н.

В присъствие на биофлавоноиди активността на витамин С нараства цели 20 пъти!

Единодушно е мнението, че последните са гаранции за дълъг живот на клетките, т.е. за дълголетието на организма. Във виното е открит невероятен набор от витамини (С, В₁, В₂, В₃, В₅, В₆, В₉, В₁₂) и минерали - калций, магнезий, желязо, цинк, манган, кобалт, титан, фосфор, флуор, хлор, йод, сяра и още много други. Съдържащите се в него органични киселини (винена, ябълчна, млечна, янтарна, оцетна, лимонена, пировиноградна, оксалова, диоксиформарова и т.н.), както и редица други органични съединения (алдехиди, етери и естери) в значителна степен формират

органолептичните качества на виното и повишават неговия тонизиращ потенциал.

В редица процедури във винотерапията се използва масло от гроздови семки, което е изключително богато на ненаситени мастни киселини - линолова (омега-6, 72%), олеинова (омега-9, 16%), алфа-линоленова (омега-3, до 1%), палмитоолеинова (омега-7, до 1%), както и на редица други биологично активни вещества - фенолни съединения, стероиди (кампестерол, бета-ситестерол, стигмастерол), токоферол (витамин Е) и т.н.

А ако процедурите в SPA центровете не са ви по джоба, чашка-две качествено червено вино в кръг от приятели също имат благотворно въздействие.

gropov_bg@yahoo.com

Най-интересните статии на доц. д-р Димитър Попов, публикувани във в. "Животът днес", са събрани в книгата "Мантри за здраве и дълголетието", която се разпространява от книжарниците "Хеликон".

НИКОГА ПОВЕЧЕ ПОДУТ КОРЕМ

Полезните бактерии, населяващи стомашно-чревния тракт, оптимизират дейността на храносмилателната и имунната система, подобряват вида на кожата и участват в контрола върху телото. Тези "добри" микроорганизми потискат развитието на болестотворните бактерии и гъбички, причиняващи диария, запек, инфекции в червата и др. Недостигът или липсата на полезни бактерии води до размножаването на патогенни микроорганизми, които стават причина за развитие на различни заболявания.

Перли Ацидофилус - пробиотици от ново поколение

Приемът на антибиотици, алкохол, противозачатъчни, кофеин, консервирани храни, хлорирана вода и др. може да доведе до нарушения в храносмилателната флора. Тези нарушения най-често се изразяват в запек, подуване на стомаха, тежест и прекомерно отделяне на газове (метеоризъм). Пробиотиците не позволяват на "лошата" храна, психическия стрес и други фактори, да разстройат стомашно-чревния баланс. Ацидофилус и Бифидус са приятелски бактерии, които трябва да съставляват около 98% от чревната флора на здравия организъм. Те поддържат храносмилателния тракт в перфектно състояние и повишават естествените защитни сили! Ацидофилус и Бифидус се колонизират в червата, осигурявай-

ки невероятни ползи за здравето.

Перли Ацидофилус съдържат патентована смес от пробиотици - Лактобациликус ацидофилус и Бифидус бактерия лонгум. Те се грижат за нормалното функциониране на храносмилателната и имунната система и поддържат кожата в добро здраве. **Перли Ацидофилус** премахват запек, подутия корем и потискат симптомите при непоносимост към лактоза. Те гарантирано доставят активни, живи бактерии точно там, където има най-голяма нужда от тях. Гарантирано!

Така подуването на корема, газовете и запекът нямат шанс. Пробиотични перли Ацидофилус имат специална трислойна защита, която предпазва активните пробиотични бактерии от стомашната киселина. Външната им обвивка е създадена по специалната True Delivery™ технология, която гарантира, че бактериите могат да стигнат живи до червата, за да поддържат перфектен стомашно-чревен баланс.

Само 1 перла от Перли Ацидофилус е източник на 1 милиард живи бактерии!

Перли Ацидофилус са оригинален продукт на американската компания **Enzymatic Therapy**. Разфасовка от 30 перли. Приемайте по 1 перла дневно.

Търсете в аптекната мрежа или поръчайте с безплатна доставка на тел. 02/953 05 83.

ЗМИЙСКАТА ОТРОВА ВЛЕЗЕ В КОЗМЕТИКАТА

Тина БОГОМИЛОВА

Змията е виновна за изгонването на Ева от Рая. Нейните наследнички обаче си го връщат с чанти, обувки и аксесоари от змийска кожа. А отскоро и с подмладяващи терапии и помади, съдържащи екстракти от коварното животно.

На Изток змията е символ на мъдрост, повелител на стихии и пазител на богатства. А древният знак с

навитата около жезъл змия показва властта за прогонване на болестите, излекуването идва така, както влечугото си сменя кожата.

Змията е и старо предупреждение в медицината - *dosis sola facit venenum* или "Дозата прави отровата".

В древен Китай змията има слава на изящно, красиво и много умно същество. Там използвали змийското масло като панацея за най-различни болести. Извличали тлъстините от вътрешността на кожата на кобрата и ги преработвали в масло, което в комбинация с

най-различни билки и добавки се използвало за мазила за лечение и красота.

През миналия век отровата от кобра е била средство за отстраняване на последствията от инсулти и сърдечни проблеми, а в хомеопатията използват тази от гърмяща змия за лечение на мигрена, хипотиреоза, проблеми със сливиците, лошо

храносмилане и при менопауза.

Много звезди, като Кейт Мос, Кейти Холмс, Наоми Кембъл, Деми Мур и Виктория Бекъм, разчитат на крем за лице със змийски серум, чийто ефект наподобява този на ботокса. Чудодейният продукт от много скъпа звездна подмладяваща терапия обаче вече е превърнат в масово козметично средство, макар и не от най-евтините - между 35 и 50 лева.

Крем с екстракт от змийска отрова може да се намери и в България. Но не всяка змия може да прогонва следите на времето. В козметиката се използва тази на храмовата усойница, която преминава специална обработка, в резултат от която се добавя активен ингредиент на основата на трипептид (молекула, състояща се от три аминокиселини).

Клинични изпитания са показали, че този полипептид потиска мускулните контракции и е в състояние да намали мимическите линии и бръчките. Казват, че създава ботокс ефект и действа като скалпела в естетичната хирургия.

Рекламират го като мощен съюзник в битката с бръчки и всякакви признаци на стареещата кожа. Той е богат с изпитани съставки като алое вера, хиалуронова киселина, коензим Q-10, колаген, еластин, бадемово масло, витамини и е подходящ за всякакъв вид кожа. Качествената козметика не съдържа парабени, алергени и минерални масла.

Не само отровата, но и други змийски екстракти попадат в антиейджинг козметиката. Змийската мас има уникални свойства, тъй като е богат източник на аминокиселини и витамини. Тя е проти-

вовъзпалителна, анти-септична, антибактериална, аналгетична и успокояваща. Маслото помага за бързото заздравяване на увредената кожа, възстановява обменните процеси, стимулира метаболизма и насърчава произведението на нови клетки. Кремовете със змийско масло поддържат нормалния pH баланс, намаляват възпаления, омекоотяват и хидратират кожата. Освен срещу издънически бръчки и петна помагат и при стрии. Предлагат се и гелове със змийски екстракт, премахващи подпухналостта и тъмните кръгове под очите.

Пилингът от змийска мас се препоръчва за по-суха и чувствителна кожа. Той ефективно почиства, освобождава порите, ексфолира мъртвите клетки, стимулира клетъчната активност, овлажнява и омекоотява кожата.

Змийските масла гледат не само кожата, но и косата. В Източна Азия тази мас от хилядолетия се използва за стимулиране растежа на косата, както и срещу косопад. Бори пърхота, увеличава притока на кръв към кожата, регулира мастните жлези на скалпа, намалява загубата на коса и ускорява растежа. Мазнината от кобра се смята за най-ценното средство за съживяване на суха, безжизнена, много слаба и увредена от боядисване коса. Освен че подобрява кръвообращението на скалпа и стимулира космените фоликули, предотвратява преждевременното побеляване.

На пазара има балсами, шампоани и маски със змийско масло, много подходящи за дамите, които често си сменят прическата, както змията - кожата.

Paracetamol Ecopharm

Парацетамол

Добрият избор на парацетамол!

A50/07.03.2013

- При повишена температура
- При простуда и грип
- При болка от различен произход

Лекарствен продукт без лекарско предписание за възрастни и деца над 6 години. Съдържа парацетамол. Преди употреба прочетете листовката.

ЕКОФАРМ ЕООД, 1421 София, бул. "Черни Върх" 14, бл. 3, тел.: 02/963 15 96; 02/963 15 97

Пет пъти по-малката от България държава Белиз, гушната между Гватемала и Мексико, е данъчен рай и единствената в цяла Латинска Америка, където официален език е английският. Към територията ѝ принадлежат най-дългият коралов риф в Западното полукуълбо, втори след австралийския, а Кий Колкър е един от 450-те острова. Ненаселените сред тях са примамлива инвестиция за милиардери като краля на Бруней и Бил Гейтс.

В града с най-голямо население в страната - Белиз сити - не ни грабват нито оскъдната колониална архитектура, нито ниските облаци, а и започва да ръми. Бърза да хванем от пристанището експресното водно такси, едно от осемте на ден, което ще ни закара до екзотичния Кий Колкър. Лодката ни поглъща заедно с багажа и намалява само след десетина минути, колкото да ни предупредят да мернем отдалеч

частния остров на Леонардо ди Каприо.

Дотук знаем, че отиваме на място, което се произнася по няколко различни начина според езика на тукашните етноси (метиси, май, гарифуни, креоли, менонити). Пъстрото местно население и многото

Белиз: екзотична ваканция в безвремието

"грингос" създават уникално усещане за мирно съжителство и етническа толерантност. Историята на острова пък от своя страна е свързана и с пирати, и с роби, и с лодкостроители. И китайците са пуснали корени: те въртят петте големи супермаркета и няколко от 25-те ресторанта.

След 45 минути пристигаме на простия дървен кей на дългия около 8 и широк едва 1,6 км Кий Колкър, който е пресечен през средата от изумруден проток. Така северната част остава залесена предимно с мангрови гори (уникални растения, които виреят в морската вода и складират солта само в отделни листа, които пожълтяват и опадват), а южната е безметежен ваканционен рай. Най-високите хотели са по три етажа, ресторанчетата са малки и уютни, а местните живеят в семпли дървени бунгала. По-заможните имат и климатици. Често имотът е ограден само с огромни рапани (кончас), чието месо е много вкусно, а

черупката - мечтан и възможен за износ сувенир. Всичко е много семпло, все още автентично и провинциално: нищо общо с препълнените и поамериканчени близки мексикански курорти.

Населението на острова е едва 1300 души, заети предимно с риболов и туристически услуги. Улиците, ориентирани по посоките на света, нямат асфалтова или друга настилка, но са наречени на исторически събития и личности от маите до наши дни. Посрещат ни местните таксито - голф колички с акумулатори, които са единственият разрешен транспорт освен велосипедите.

Островът е "зелен"

и сме предупредени да носим пари кеш, защото няма банкомати.

Настаняваме се на последния етаж на хотела, за да гледаме как вълните се разбиват в недалечния коралов риф. Когато слънцето най-сетне се измъкна от облаците, пейзажът от сивкав става цветен:

палмови горички и буйна тропическа растителност, кристално море и безвремие, в които искаш да си потопен завинаги. Широко усмихнатият управител на хотела ме уверява, че няма проблем да ми прати картичките, защото почтенската станция тия дни не работи. Свърши си човекът работата, само дето пратките стигнаха до адресатите след една година. Ей за такова безвремие става дума.

На Кий Колкър има и малка писта, където кацат и излитат витлови самолетчета. Точно с такъв ще стигнем до Юкатан и ще можем да се порадваме на тропическия рай и от въздуха. Машината си изглеждаше направо като детска играчка. Като тръгнахме да се качваме, се оказа, че за багаж място няма и трябва да го държим в скута си. Дългичите направо се сгъваха като дърводелски метър, за да се качат и седнат, а вратата и прозорците си бяха отворени през цялото време.

И колкото и да е миниатюрно и обикновено, в официалния календар на събитията в Белиз има цели 14 официални празника. Кий Колкър освен тях се слави и с

Фестивала на омарите.

Търговията с деликатесните черупчести има ключова позиция в местната икономика. Тук се срещат във всякаква разцветка и размер, а от местните раз-

бираме, че са не само любима и сравнително евтина храна, а можем и сами да си ги ловим. Пускат ни да се справяме в протока, който разделя дългестото островче на две и е предпочитано място за плуване със и без маска и плавници. Как да изтървем това приключение? Връчват на по-силната ми половинка обикновен дървен прът с кука на края, който служи за захващането на вкусния рак. С малко тренировки си получава, а зрителите под палмите на брега се увеличават. Проблемът е неочакван и доста изнервящ - омарите издават пронизителен звук, сякаш пищят и се предупреждават взаимно за натрапниците.

Оставяме ги на мира и бърза за "щастливия час" с тропически коктейли в най-разпускателно и прекрасно място на острова,

бара "Ленивата игуана".

Посетителите пълнят грубо сглобените масички и столчета в плитчината или медитират в хамаци, с кокосов орех направо от дървото. Ярките тропически рибки, красивите миди и морските игли между пръстите на краката са от допълнителните натурални екстри. Вечерта откриваме един "домашен", нелегален локал, където клиентите се наричат "гости". Сравняваме цените: ако в обикновен ресторант голям омар с гарнитура е 20 щ.д., "При Уили" е толкова

ва целият куверт на човек (с ядене и пиене на корем). Нашият домакин (Боб Марли на живо) пали скарата и я зарежда с опашки от омари и едри скариди заедно с прясно уловени червени снапери (вид риба). На дълга маса седим с още двајсетина души от цял свят. Наблягаме на много приятен местен коктейл с ром, който се казва лежерно "Смъкнати жарттери". След девет вечерта почват и танците и купонът тече, но си тръгваме по-рано и пропускаме клюката с жартиера.

И за капак на всичко дотук -

наближава Рождество Христово.

За нас, които свързваме традиционно тези празници със слоеве зимни дрехи и мечта за пречистващ сняг, ситуацията на райския Кий Колкър е шокиращо различна. В средата на ноември изкуствените гирлянди и коледни звезди стоят нелепо в магазините за плажни стоки. Прогнозата за Бъдни вечер е температурите да бъдат 20 градуса през нощта и до 30 през деня, без грам облаци и с над 80 процента влажност. В чисто физически аспект това означава, че след като си се изкъпал и облякъл в хотелската стая на включен климатик, излизаш навън и на момента потъваш в собствен сос. Ако си забравил крема против изгаряне, ще се прибереш вечерта с кожа с цвят на преварен омар - яркочервена.

Новите ни познати разказват, че пъстрото и разнородно население на острова кара празниците според разбиранията си: католиците посещават тържествените литургии, има много сбирки и благотворителни събития, ресторантите предлагат типичната печена пуйка за американците. Задължителни и оглушителни са фойерверките и празничните канонади. Местните хич не си усложняват живота с пищни декорации и менюта, а туристите - запазили стаи още през лятото - ще са с коледни шапки и по бански и ще черпят с пълни шепи от атмосферата на идиличния остров на безвремието.

Бойка ВЕЛИНОВА
www.bonboniera.bg

До Белизкия барьерен риф, който се простира на над 300 км по крайбрежието на страната и е сред десетте най-значими туристически места в света, се стига с лодки с тенети за половин час. Гмуркането е от основните занимания тук, като можете само за няколко дни да добиете NAUI, PADI или SSI сертификат за скуба дайвинг. Емблематични за мястото са морските крави, пъстрите риби, сунгерът, гигантските манти.

Риф етикетът е описан подробно пред бунгалата на туристическите агенции и повелява да не се докосва, стъпва или чупи кораловото съкровище. Има още няколко природни резервата, където се грижат за опазването на редките птици, растителни видове и морски обитатели, местен природонаучен музей и коралова градина. До тях, а и до атолите, съседните острови и Синята яма, станала прочута покрай спусканията в дълбините на Жак Кусто (син на прочутия изследовател), има всекидневни екскурзии.

ПОЛЕЗНО ИНФО

Като членове на ЕС, българите имаме право на едномесечен безвизов престой като туристи в Белиз (бивш Британски Хондурас). При напускане на страната се плащат 3,75 щ.д. такса за консервационни дейности в защитените природни обекти. Щатският долар се разменя за два белизки долара.

ЦЯЛО ГОРНО ОБЛЕКЛО

СИМВОЛИЧЕН ПОКАЗАТЕЛ НА ЖИЗНЕНИЯ СТАНДАРТ

МАРКА ИСПАНСКИ ЛЕКИ КОЛИ

СТАРО НАШЕ БОЙНО ИЗКУСТВО

ЕДРО НЕОТРОВНО ВЛЕЧУГО

ГОЛЯМА МО- НУМЕНТАЛ- НА СГРАДА

ОБШИРНИ ТРЕБИСТИ РАВНИНИ

ПОПЕВИЦА ОТ АВСТРАЛИЯ

ТРАП, ИЗКОП

КЕЛТСКО РУНИЧЕСКО ПИСМО ОТ IV - V ВЕК

КОЗМЕТИЧНА ТЕЧНОСТ

ПРИБОР ЗА КОРЕКЦИЯ НА ЗРЕНИЕТО

АЛТАЙСКИ МУЗИКАЛЕН ИНСТРУМЕНТ

ГОЛЯМ ПЕРИОД ОТ ВРЕМЕ

МАРКА ТОВАЛЕТЕН САПУН

РЕКА В РУ- СИЯ, СИБИР

ЧАСТ ОТ ВИСОКА СГРАДА

СТИХОТВО- РЕНИЕ ОТ ВЛ. БАШЕВ

УСТРОЙСТВА ЗА ОПОЛЗО- ТВОРЯВАНЕ

БИВШ СВ.Ш. ПО БОКС ОТ САЩ

ЕЛИНСКИ БОГ НА ЛЮБОВТА

КУЛТОВА РИСУНКА

ЛИГАВО ПОЛУТЕЧНО ВЕЩЕСТВО

ФРЕНСКА РИЦАРСКА ПОВЕСТ ОТ XII ВЕК

РЕКА В ШОТЛАНДИЯ

ПРОЧУТ РУС- КИ БРАТАР 1929 - 1990

МЕТОД ЗА ИЗСЛЕДВАНЕ

НАШАТА МОРСКА СТОЛИЦА

ЯПОНСКИ ТЕАТРАЛЕН ЖАНР

НАУКА ЗА МОРАЛА

АТИНСКИ ЦАР СИН НА АПОЛОН

ВДОВИЦАТА НА ДЖОН ЛЕНЪН

ЦВЯТ НА КОЖАТА

МЪЖКИ ПЕВЧЕСКИ ГЛАС

ЛАБИРИНТО- ВА РИБА

СЕДЛОВИНА В ЗАПАДНИ РОДОПИ

ИТАЛИАНСКИ ХУДОЖНИК 1628 - 1704

НАША КОЗ- МЕТИЧНА ФИРМА

ТРЕПЕТЛИКА

ТРИП-ХОП ПЕВИЦА ОТ САЩ

АСТРОНАВТ ОТ САЩ

НЕТРАЙНО ГОСПОДСТВО НА ВКУСОВЕ

РАЗДВОЕНИЕ, АЛТЕРНАТИВА

АЛКАЛОИД В КОРЕНИТЕ НА ГОРЧИ- ВИЯ БАДЕМ

МУЛТФИЛМ НА СЛАВ БАКАЛОВ

МАРКА СТАРИ КОМПЮТРИ ОТ САЩ

ПЛАНИНА НА О-В КРИТ

ЕЗЕРО В РУ- СИЯ, СИБИР

ПРИБОР ЗА ХРАНЕНЕ РЯЗАНЕ

ВИД ИЗКУСТВО

ЗАМРЪЗНА- ЛА ВОДА

ПРЕСЛЕДВА- НЕ НА ДИВЕЧ

ФРЕНСКИ ФУТБОЛЕН ТРЕНЬОР

ШАХМАТНА ФИГУРА

ЗЛАТНА ИЛИ СРЕБЪРНА БРОКАТНА ПРЕЖДА

ЛЕТВА ЗА НИВЕЛАЦИЯ

МЯРКА ЗА МОЩНОСТ

ПСЕВДОНИМ НА АСПАРУХ ЛЕШНИКОВ

ПРОСЯКЪТ ОТ "ОДИСЕЯ"

МАТЕМАТИ- ЧЕСКИ ЗНАК

ЦИГАНСКА ПАЛАТКА

ПЕСЕН НА ШАРП АЗНАВУР

РАЗКАЗ ОТ СТОЯН Ц. ДАСКАЛОВ

НАША КИНО- АКТРИСА "КЛИНИКА НА ТРЕТИЯ ЕТАЖ

МУЗИКАЛНА НОТА

ЛЕГЕНДАРЕН ТРАКИЙСКИ ПЕВЕЦ

ГЕРОИНЯ НА Д. ТАЛЕВ "ЖЕЛЕЗНИЯТ СВЕТИЛНИК"

ПОРЕДИЦА

ЛЕНЕНА ТЪКАН, БАТИСТА

ГРАД В СОМАЛИЯ

ПЕТРОЛНА КОМПАНИЯ ОТ САЩ

ХРОНИКА ЛЕТОПИС

ГОЛЯМ МОР- СКИ РАК

ГЕРОИНЯ НА ПЛЪВОВ "В ПОЛИТЕ НА ВИТОША"

ТВОРБА ОТ НЕИЗВЕСТЕН АВТОР

ГРАД В РУСИЯ, КАЛИМИКИЯ

МОДЕЛ НА "ФОРД"

РАЗКАЗ ОТ ЕЛИН ПЕЛИН

НАЙ-ГОЛЕМИ- ЯТ ОТ КУРИ- СКИТЕ О-ВИ

НАШ ЦАР 1187 - 1196

ПЪЛНО СЪГ- ЛАСИЕ, ЕДИ- НОМИСЛИЕ

НАША ПОПЕВИЦА

ГЕРОИНЯ ОТ ШОПСКИЯ ЕПОС

КОСМИЧЕСКА ПРОГРАМА НА САЩ

БОЗИНИК ОТ СЕМЕЙСТВО ЖИРАФОВИ

РОМАН ОТ ДЖОН ЪПДАЙК

МАРКА НАШИ СТАРИ ТВ ПРИЕМНИЦИ

Урокомфорт при уроинфекции

РЕЧНИК: АВИМОР, АДИК, АМАРИН, ИКИЛИ, ИТУРУП, ОНОРАТИ, ТАМИРИД, УТИЛИЗАТОРИ, ЯШИН.

МИХАИЛ МИЦЕВ

Отговори на кръстословицата от бр. 42:

ВОДОРАВНО: Курвиметър. Коко Шанел. Раева (Александра). Агорот. Биволи. Инд. Атерина. "От ада". Ис. "Отело". "Ако". АДА. Она. Скагерак. Опи. Атом. Ели. Ати (Бартоломео). "Тиса гори". Сто. Осен. Иречек (Константин). Божур. Лед. КА. Право. Ир. Екю. Атон. Ог (Густав Емил). Гатер. Кобе. "Оро". Адалин. КАРО. Оловина. Атанас Атанасов. Лиса. Аруба. Етан. Тен. Тинол. Ира. Стан. "Назарянина".

ОТВЕСНО: Турникет. Родари (Джани). Рад. Алобагатур. "Аве". Оги ("Приключенията на Оги Марч"). Ов. Лаба. Ивате. Ожогина. Аматерасу. Ана. Елатерит. Сет. Старокин (Орлин). "Реката". Ъги. Ратан. Крона. Ран. Рак. Кон. Око. "Ата". Ото (Николаус). Оти (Мерлин). Екосез. Як. Тапир. Колона. "Обади се, любов". Ишида (Масако). АЧЕ. Ев. "Тя". Ава. Агеда. Илин (Борис). "Ино". Оток. Тонини (Мишел). Елинор. "Корасон". Алиса Милано. "Ала".

ЛЕСНО

	7	4		5		9	8
		8			2	7	5
1	3			8		2	6
			7	3	9	6	4
	4	2	8		6	7	9
6	9	7					3
		3	1		5	9	6
4				9		5	8
	8	9		6	7	2	1

СРЕДНО

			1			8	4
4	5			7	3		2
						6	7
					2		
9							
1			9	4	3		8
		3	2	1			7
5	2					9	1
7			6		5		

ТРУДНО

		8					
2					7	5	
	9						
	6	7		9			2
9			1	6			
				7	2		4
			6	3			4
			9		4		1
5		6					

ЖИВОТЪТ ДНЕС

Главен редактор
Петър Галев

Отговорен редактор
Светлана Любенова
s.foteva@health.bg

Редактори
Галина Спасова
Румен Леонидов
Илияна Ангелова
Лиляна Филипова

Репортери
Вероника Христова
Татяна Вълкова
Георги Георгиев
Мирослава Кирилова
Кристина Пешина

Наблюдател
Акад. Григор Велев

Графична концепция
РЕМЕ-сун

Прегнечат:
Веселка Александрова,
Росица Иванова

Коректор Татяна Джунова

ISSN 1314-6092

Издава Хелт ЕООД

Адрес на редакцията:
София 1574,
бул. „Шипченски проход“ 65
тел. 02/43 97 300

Реклама: ХЕЛТ МЕДИЯ
София, тел.: 0887/93 98 89,
m.vazharova@health.bg

Печат: Алианс
Медиапринт АД,
Адрес: София, ж.к. „Дружба 1“,
ул. „Илия Бешков“ №3

Разпространение:
0887 75 33 70
k.kostadinov@health.bg

Безплатен абонамент за електронното ни издание
в PDF формат на: info@health.bg

Апокалипсис. Националите направиха 1:1 срещу футболното джудже Малта и се отдалечиха още повече от еврофиналите във Франция след две години. Злощастната развръзка извади не един, а няколко духа от бутилката (последното да не се бърка с обвиненията към националите за пьянски скандали по време на лагерите покрай мачовете). Любослав Пенев явно е неспособен да води отбора, не може да се справи със съблекалнята, футболисти като Ивелин Попов му се качиха на главата, а след това го и саботираха срещу Малта.

Валентин МАРИНОВ

Пенев си отива. Ала задкулисието в българския футбол остава. Задкулисие, в което участваше и самият той. Задкулисие с благодетелствани клубове, футболни президенти, неадекватен Изпълком, мениджъри... Някъде някой написа, че Пенев бил последният щит срещу "играта на интереси", поне не допускал да му се влияе. Ако наистина мислите това, значи сте безкрайно наивни.

А покрай конфузията срещу Малта една друга конфузия не остава незабелязана и дойде да покаже, че нищо добро не ни чака и в бъдеще. Юношеският национален отбор до 19 години, воден от Методи Деянов, записа три поражения - 1:2 от Израел и по 1:5 от Украйна и Швеция, и отпадна още на първата квалификация за европейското догодина. И това стана, след като месеци по-рано тази година предишният състав до 19 г. участва на "Евро 2014" и се класира на седмо място на Стария континент.

Тук не става въпрос за баналното и стандартно "какво идва от-

долу". В интерес на истината и в провалилия се отбор има талантиливи момчета, като например вратаря Димитър Митов от "Чарлтън", Антонио Вутов ("Удинезе"), Кирил Десподов, който тази зима се очаква да бъде трансфериран от "Литекс" в "Лацио"... Техните шансове пък бяха саботирани от треньорите им, от шефове на футбола и т.н. По начина, по който тази държава продължава да препъва младите хора.

Всичко тръгна от решението да се премахне Елитната юношеска група до 19 г. и да се сформира такава до 21 г., в която могат да играят и по-големи. Така две възрасти - от въпросния национален отбор, бяха обречени на провал, тъй като момчетата играят по-малко. А често и с футболисти, които, ако не бащи, могат да им бъдат много по-големи братя. Но не и връстници.

Стигаме до ролята на Любослав Пенев, който допусна личните му (приятелски) интереси да съсипват и юношите. Ел Голедор повери на приближения си Методи Деянов още един национален отбор - освен 19-годишните бившият халф трябваше да поеме преди малко

Гледай Юношите, мисли за мъжете

● Или как задкулисието съсипва любимата игра и при подрастващите

повече от месец и 17-годишните. Точно в разгара на подготовката на по-големите за квалификациите в Израел. Стигна се до комични ситуации и двата набора да са на лагери в Германия, а Деянов да прескача от единия стан в другия.

Е, Деянов се провали с България U19, а след завръщането в София обяви, че подава оставка от България

U17. Оставка, която вече му е била поискана от Борислав Михайлов. А интригата тук е, че догодина сме домакини на европейско до 17 години и въпросният набор ще ни представя на този форум.

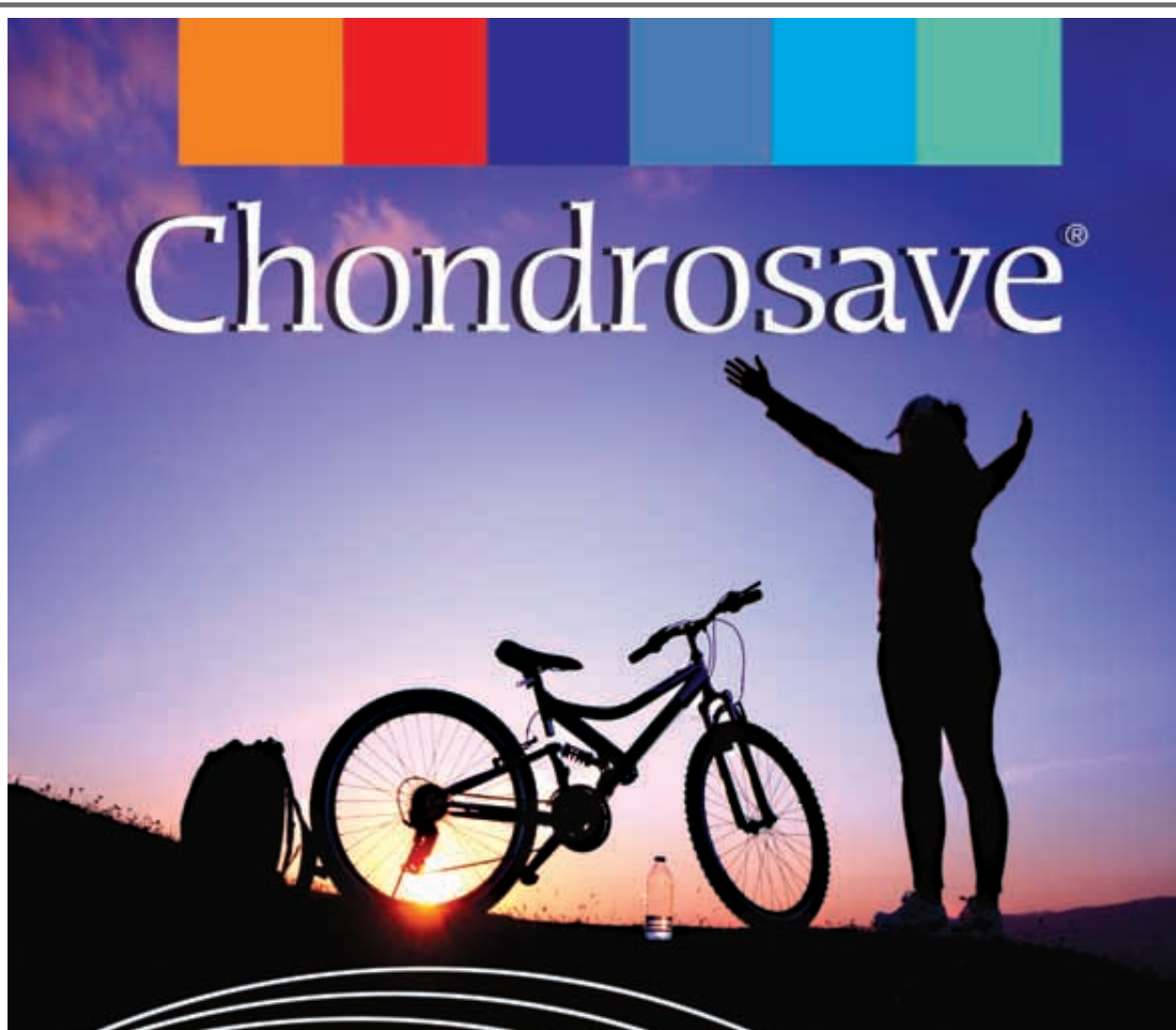
И трябваше ли да се стига до всичко това? Качествени треньори стоят без работа, а други работят с по два тима? Трябвало е - заради задкулисие. Пред-

шестеникът на Деянов - Александър Георгиев, не обичаше да му се нарежда, отстояваше позициите си. Същото не може да се каже за Деянов. И нали се сещате какви интереси стоят зад участието на това европейско? Така задкулисието включва клубове, които имат интерес момчетата им да попаднат в този национален отбор. Любослав Пенев реши да им "от-

вори вратата" и стана част от "плана". Не бе сам в сценария, дейно участие там взе и Пламен Михов, шеф на направление "Детско-юношески футбол" в БФС.

Толкова за това, че Пенев бил "преграда" и отстоявал принципи. Сега той и Михов са аут. Но да се повтори - задкулисието остава. При децата ни. Също като в държавата...

BGfootball.com

**Хондросейв -
с грижа
за всяка става!**

ECOPHARM

Бул. "Черни Врх" №14 бл. 3, 1421, София, България,
Тел. 02/ 963 15 96, 963 15 97, Факс: 02/ 963 15 61
www.ecopharm.bg

Боксът е на мода напоследък. Кубрат Пулев обедини българите пред телевизионния екран в съботната нощ. Благодарение пък на президента на нашата федерация Красимир Инински и председателката на Консултативния съвет към БФБ Емилия Груева София ще се превърне в арена на големи срещи през следващите месеци. Столицата ни е домакин на европейското първенство за мъже и на олимпийската квалификация за Рио при профибоксърите.

От 6 до 15 август 2015 г. България ще приеме за трети път в историята еврошампионат след тези през 1983-а във Варна и 2006-а в Пловдив. Домакинството бе извоювано в конкуренцията на авторитетни боксови страни като Русия, Турция, Азербайджан и др. Еврошампионатът ще

София приема европейско и квалификация за Рио по бокс догодина

Екипът на Красимир Инински (в средата) вече стана специалист по организиране на големи първенства

бъде единствената квалификация за световното първенство през същата 2015 г. в Доха. В Катар ще се раздават пък първите квоти за летните олимпийски игри в Рио де Жанейро през 2016 г.

С България ще е свързано и последното раздаване на квоти при профибоксърите от

новите серии на международната боксова асоциация (АИБА). Съвместният турнир за участници в АРВ и WSB сериите ще се проведе в началото на 2016 г. и на него ще се разпределят последните от общо 26-те квоти за профибоксори за Рио. Домакинството на това важно събитие бе спе-

челено по време на конгреса на АИБА, проведен през миналата седмица на южнокорейския остров Чеджу.

"Това домакинство е поредното признание от страна на АИБА за добрата работа, която БФБ върши в последните години, и доказателство за нашата последователност в развити-

Тервел Пулев взе бронз от последните игри в Лондон през 2012 г. Сега той ще атакува Рио чрез АРВ сериите

ето на бокса. Показахме, че мислим в перспектива и бързо прилагаме новостите, които АИБА въвежда в професионалния бокс", коментира президентът на федерацията ни по бокс Красимир Инински.

Така само в рамките на неговия мандат България вече бе домакин на световно първенство за жени в курорта "Албена" през 2013 г. и

на световно за юноши, което бе и олимпийска квалификация за девойки за Нанджинг 2014 през април тази година. През лятото пък приехме и най-голямото европейско състезание за годината - шампионата на ЕС за мъже. В София се провеждат и мачовете от АРВ сериите в категория до 81 кг, в която боксира нашият представител Спас Генов.

500 хил. евро трябва за български тим в WSB сериите

Около половин милион евро са необходими на България, за да направи свой отбор в професионалните боксови серии на АИБА - WSB. Само франчайз лицензът, който се заплаща на АИБА за една година, струва 300 хиляди евро. Отделно се калкулират разходите за издръжка на състезатели, треньори, техните заплати, пътувания и всичко необходимо.

"Желание имаме, но ни трябва сериозен инвеститор, за да си позволим подобни разхо-

Детелин Далаклиев (вдясно) ще играе за британския отбор в WSB сериите

ди. Търсим и други варианти за съвместен отбор на регионален, балкански принцип, но все още не сме готови", коментира президентът на БФБ Красимир Инински.

В предстоящия пети сезон на WSB сериите ще боксират трима наши състезатели. Стефан Иванов и Николай Мутавски ще защитават цветовете на марокански, а Детелин Далаклиев - на британски тимове. Те бяха избрани от съответните отбори по време на драфта, състо-

ял се в Корея на 12 ноември.

Всеки отбор трябва да има поне по двама състезатели за всяка от 10-те категории. Има право на 8 чужденци, но до трима от една нация. За 2015 г. отборите бяха увеличени от 12 на 16. Този на Далаклиев - "Бритиш Лайънхартс", замени представителя на Германия, който не е подновил лиценза си. Така еврошампионът ни от Милано 2009 ще има възможност да боксира срещу тима на другите двама българи от Мароко, както и тези от Украйна, Русия, Алжир, Мексико, Китай и Куба. Играе се всеки срещу всеки отбор в две вечери по 5 срещи. Първите

в двете групи се класират директно за полуфиналите, а вторите и третите играят на четвъртфинали.

Идеята на АИБА е от догодина в сериите да се включат и жени, като първоначално ще са по една към мъжките отбори.

В AIBA pro boxing сериите България също има свои боксори - Тервел Пулев (91), Спас Генов (81) и Борис Георгиев (64), а Александър Александров заменя контузен състезател в кат. до 52 кг поне за галавечерта на 29 ноември в Новосибирск (Рус).

Страницата подготви Тодор ИВАНОВ

Хранителна добавка
Lipomax
Алфалиноева киселина
60 капсули x 300 мг

Подобрява състоянието и профилактира увредите при диабетна полиневропатия

ЕСОPHARM

Бул. "Черни Върх" №14 бл. 3, 1421, София, България.
Тел. 02/ 963 15 96, 963 15 97, Факс: 02/ 963 15 61
www.ecopharm.bg